

ESMS

Система екологічного та соціального менеджменту (СЕСМ) ДКП «ЛУЦЬКТЕПЛО»

У даній Системі екологічного та соціального менеджменту наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

1) Вразливі верстви населення – це особи або групи осіб, які:

(i) можуть зазнати нерозмірно великого впливу від проекту або мають більш обмежені, ніж в інших, можливості отримати доступ до вигід проекту з причин дискримінації, маргіналізації та/або виключення на підставі таких ознак, як, серед іншого, стать або гендер, сексуальна орієнтація, гендерна приналежність, гендерне самовираження та/або статеві ознаки, релігія, національне походження, расова або етнічна приналежність, статус корінного мешканця, вік (зокрема діти, молодь, люди похилого віку), фізичні або розумові вади, грамотність, політичні переконання та приналежність або соціально-економічний статус;

(ii) перебувають у вразливих ситуаціях, наприклад особи, які живуть за межею бідності, особи без прав на землю, домогосподарства з одним дорослим, спільноти, що залежать від природних ресурсів, трудові мігранти, біженці або внутрішньо переміщені особи, а також особи, які постраждали від конфлікту чи стихійного лиха.

2) Гендерно зумовлене насильство та домагання (ГЗНД) – це будь-які шкідливі дії, учинені на основі соціально приписаних гендерних відмінностей, зокрема дії, які завдають фізичної, психічної чи сексуальної шкоди або страждань, погрози вчинення таких дій, примус та інші види позбавлення волі. Гендерно зумовленим насильством і домаганнями вважаються всі акти сексуальної експлуатації, сексуального насильства й сексуальних домагань.

3) Гендерна рівність – це однакові умови, ставлення та можливості для осіб здійснювати свої права, незалежно від гендеру, статі, встановленої при народженні, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, гендерного самовираження та/або статевої ознаки.

4) Екологічні та соціальні вимоги (ЕСВ) – це екологічні вимоги, які стосуються раціонального використання ресурсів та захисту навколишнього середовища, а соціальні – забезпечення прав людини та соціального благополуччя.

5) Екологічні та соціальні стандарти. (ЕСС) – це правила, норми та вимоги, які визначають, як організації та люди повинні вести себе з урахуванням впливу на навколишнє середовище та суспільство.

6) Ієрархія пом'якшення – це заходи, вжиті для уникнення екологічних або соціальних впливів із самого початку діяльності з розробки, а якщо це неможливо, для впровадження додаткових заходів, які б дозволили мінімізувати, пом'якшити та, в крайньому разі, компенсувати та/або відшкодувати будь-які потенційні залишкові несприятливі впливи.

7) Інші Міжнародні фінансові організації (інші МФО) – це організації що надають ДКП «Луцьктепло» фінансову та технічну допомогу (поворотну та безповоротну).

8) Краща міжнародна практика (КМП) – це застосування професійних навичок, старанність, розсудливість і передбачливість, які розумно очікуються від кваліфікованих і досвідчених фахівців, що здійснюють той самий вид діяльності за тих самих або подібних обставин у глобальному чи регіональному масштабі. Результатом такого застосування є використання в проєкті найбільш прийнятних методів і стандартів у конкретних обставинах проєкту згідно з відповідними настановами.

9) Міжнародна технічна допомога (МТД) – це ресурси та послуги, які донори надають Україні на безоплатній та безповоротній основі з метою підтримки розвитку країни, відповідно до міжнародних договорів. Це може включати фінансову допомогу, знання та навички, експертизу та технічний досвід для реалізації програм та проєктів.

10) Небезпечні матеріали – це речовини, які мають одну або кілька властивостей, що становлять загрозу, як-от хімічні, біологічні або радіаційні, і можуть мати суттєвий негативний вплив на довкілля або здоров'я людини.

11) Основні постачальники – це постачальники й субпостачальники, які надають товари, обладнання або матеріали, необхідні для проєкту.

12) Підрядник – це компанія, яка укладає договір про виконання робіт і/або надання послуг для проєкту.

13) План екологічних та соціальних заходів (ПЕСЗ) – це документ, що визначає перелік заходів та дій, які мають бути впроваджені для забезпечення екологічно та соціально відповідального розвитку, зменшуючи негативний вплив на навколишнє середовище та населення.

14) План коригувальних заходів (ПКЗ) – це планування дій спрямованих на виправлення невідповідності нормативним документам з призначенням відповідальних та термінів виконання.

15) Пов'язані об'єкти – це об'єкти або діяльність, які не фінансуються ЄБРР у межах проєкту, але які, на думку ЄБРР, мають значення для визначення успіху проєкту або досягнення узгоджених результатів проєкту. Це нові об'єкти або діяльність: (i) без яких проєкт був би економічно недоцільним; і (ii) які б не планувалися, не будувалися, не розширювалися та не здійснювалися, якби проєкту не існувало.

16) Права людини – це права, належні усім людям, незалежно від раси, статі, національності, етнічної приналежності, мови, релігії чи будь-якого іншого статусу, відповідно до Міжнародного білля про права людини.

17) Проєкт – це комплекс робіт, товарів, послуг, господарської діяльності та/або інвестицій, викладених в угоді про фінансування, за яким ДКП звертається до ЄБРР, і схваленою Радою директорів ЄБРР або керівництвом Банку, якщо Рада директорів делегувала повноваження на схвалення.

18) Субпідрядник – це компанія або особа, яка укладає договір з головним підрядником (замовником) і виконує певну частину роботи, яку головний підрядник взяв на себе. Іншими словами, субпідрядник – це "під-підрядник", який виконує роботи під керівництвом головного підрядника.

Історія документу

Редакція документу *	Затверджено	Дата затвердження
1.1	Директор ДКП «Луцьктепло»	25 червня 2025 року

* Розроблена за підтримки Європейського банку реконструкції та розвитку

1. ВСТУП.

Державне комунальне підприємство «Луцьктепло» (надалі по тексту – ДКП або Підприємство) запровадило Систему екологічного та соціального менеджменту (СЕСМ) для забезпечення систематичного виявлення й оцінки екологічних та соціальних ризиків і впливів своєї господарської діяльності, господарської діяльності підрядних (субпідрядних) організацій та основних постачальників задіяних у виконанні проектів та контрактів, управління такими ризиками та впливами, їх моніторингу та звітування про них.

СЕСМ впроваджується і для виконання інвестиційної програми ДКП «Луцьктепло», а також проектів та програм Підприємства, що фінансуються Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄБРР), Світовим банком, NEFCO, ПРООН та іншими МФО.

СЕСМ ДКП розроблена відповідно до Екологічної та соціальної вимоги ЄБРР №1 «Оцінка й управління екологічними та соціальними ризиками та впливами» пункт 9, вимоги Системи екологічного та соціального менеджменту, Екологічного та соціального стандарту (ЕСС9), Світового банку, а також з урахуванням Належної міжнародної галузевої практики (НМГП) з управління екологічними та соціальними ризиками і Рекомендацій з охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки (ЕHSG) Групи Світового банку.

СЕСМ ДКП складається з наступних елементів, які детально описані в Розділі 2:

- (i) Екологічні та соціальні вимоги (ЕСВ);
- (ii) Чітко визначені процедури для виявлення й оцінки екологічних і соціальних ризиків та впливів господарської діяльності Підприємства, підрядників та основних постачальників задіяних в проекті та управління ними;
- (iii) Організаційна спроможність та професійна компетентність;
- (iv) Моніторинг та аналіз екологічних і соціальних ризиків господарської діяльності Підприємства, підрядників та основних постачальників задіяних в проекті;
- (v) Механізм зовнішніх комунікацій (МЗК).

1.1. Огляд СЕСМ

У цьому розділі представлено огляд СЕСМ ДКП. Детальні процедури оцінки та управління екологічними та соціальними ризиками описані в наступних розділах.

1.1.1. Архітектура СЕСМ

Архітектура СЕСМ ДКП має таку структуру:

Розділ 1. Вступ

Розділ 2. Елементи СЕСМ

2.1. Екологічні та соціальні (ЕСВ) вимоги (ЕСВ1-ЕСВ10)

2.2. Професійна спроможність та компетентність з екологічних і соціальних питань

2.3. Процедури нагляду, моніторингу та звітності щодо екологічних і соціальних питань

2.4. Процедура управління ЕС ризиками та впливами

2.5. Зовнішній зв'язок та оприлюднення

Розділ 3. Перегляд та оновлення СЕСМ

Додаток № 1. КЛАСИФІКАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ.

Додаток № 2. СПИСОК ВИКЛЮЧЕНЬ (ЗАБОРОН) ЄБРР.

Додаток № 3. ПРОЕКТИ КАТЕГОРІЇ «А».

1.1.2. Застосовні екологічні та соціальні вимоги та довідкові документи.

ДКП, підрядні організації та основні постачальники задіяні в проектах, зобов'язані дотримуватися екологічних і соціальних нормативних вимог, передбачених українським законодавством, Списком винятків ФРП, ЕСС СБ та відповідними екологічними і соціальними вимогами інших МФО, якщо такі застосовуються. З дати набрання чинності СЕСМ, екологічні і соціальні вимоги, передбачені СЕСМ ДКП, слід застосовувати до підприємств-підрядників та основних постачальників в рамках проектів та програм, які фінансуються ЄБРР, Світовим банком або іншими МФО. З цією метою СЕСМ ДКП розроблена відповідно до чинних міжнародних стандартів та з урахуванням нормативних документів, серед яких, зокрема, такі:

- екологічна та соціальна політика ЄБРР, яка набула чинності 01.01.2025р.;
- рамковий документ про екологічні та соціальні вимоги Світового банку (РДЕСВ СБ, 2018), включно з Екологічними та соціальними стандартами ("ЕСС"), що є частиною РДЕСВ СБ;
- РДЕСВ СБ для операцій з фінансування інвестиційних проектів (ФІП)
- посібник для позичальників для ЕСС9;
- належна міжнародна галузева практика (НМГП), включно з Рекомендаціями з охорони навколишнього середовища, здоров'я та безпеки (ЕНС) Світового банку та будь-які інші відповідні рекомендації ЕНС;
- ЗУ «Про охорону культурної спадщини»;
- ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища»;
- ЗУ «Основи законодавства України про охорону здоров'я»;
- ЗУ «Про землеустрій».

ДКП ухвалює та впроваджує інші застосовні екологічні і соціальні вимоги, залежно від характеру своєї діяльності, а також екологічних і соціальних ризиків та наслідків потенційної господарської діяльності, що буде підтримуватися. Це стосується екологічних і соціальних політик та стандартів інших МФО, з якими співпрацює/буде співпрацювати Підприємство, а також стандартів, які можуть бути специфічними для її господарської діяльності.

1.1.3. Сфера застосування СЕСМ

СЕСМ ДКП застосовується на Підприємстві та до всіх підприємств-підрядників (субпідрядників) і основних постачальників задіяних в проектах, чия господарська діяльність вважається прийнятною для ДКП, ЄБРР, Світового банку, інших МФО, починаючи з дати набрання чинності СЕСМ ДКП.

СЕСМ ДКП розроблена таким чином, щоб враховувати екологічні і соціальні ризики, пов'язані з господарською діяльністю підприємств підрядників та основних постачальників.

1.1.4. Огляд вимог СЕСМ ДКП до підприємств-підрядників та основних постачальників.

ДКП вимагає від кожного підрядника (субпідрядника) та заохочує їх до застосування цієї СЕСМ шляхом підготовки, ухвалення та впровадження власних СЕСМ, призначених для забезпечення ідентифікації, оцінки, управління та моніторингу екологічних та соціальних ризиків і впливів їх господарської діяльності.

Для цього ДКП повинне:

(i) вимагати та заохочувати підрядників до застосування цієї СЕСМ, за відсутності у них відповідної СЕСМ, або

(ii) забезпечувати, щоб у разі наявності СЕСМ у підрядника, він дотримувався принципів цієї СЕСМ щодо загального управління екологічними і соціальними ризиками.

Зрештою, СЕСМ ДКП включає, серед іншого, наступні елементи:

(а) Екологічні та соціальні вимоги.

(в) Чітко визначені процедури ідентифікації, оцінки та управління екологічними і соціальними ризиками і впливами господарської діяльності при участі в проектах:

- перевірка на відповідність національному законодавству України у сфері екології та соціальної політики;

- скринінг, аналіз та класифікація діяльності відповідно до її потенційних екологічних і соціальних ризиків та впливів у межах визначених критеріїв прийнятності;

- застосування будь-яких відповідних вимог ЕСС шляхом використання екологічних і соціальних оцінок і планів, де це необхідно;

- та моніторинг будь-яких коригувальних заходів, запропонованих для діяльності.

(с) Організаційну спроможність та компетентність для впровадження СЕСМ з чітко визначеними функціями та обов'язками.

(d) Моніторинг та звітність щодо ефективності екологічних і соціальних аспектів діяльності, що фінансується, та ефективності впровадження СЕСМ ДКП.

(е) Повідомлення про інциденти та нещасні випадки і подальші вимоги до звітності.

(f) Механізм зовнішніх комунікацій (МЗК), включно із заходами щодо своєчасного реагування на запити та занепокоєння громадськості.

2. ЕЛЕМЕНТИ СЕСМ

Ключові елементи СЕСМ ДКП наведені у Схемі 1. Ці елементи призначені для забезпечення систематичного виявлення, оцінки та управління екологічними і соціальними ризиками та впливами Підприємства, підрядних (субпідрядних) організацій та основних постачальників задіяних у проектах, контрактах, договорах та у їхній господарській діяльності.

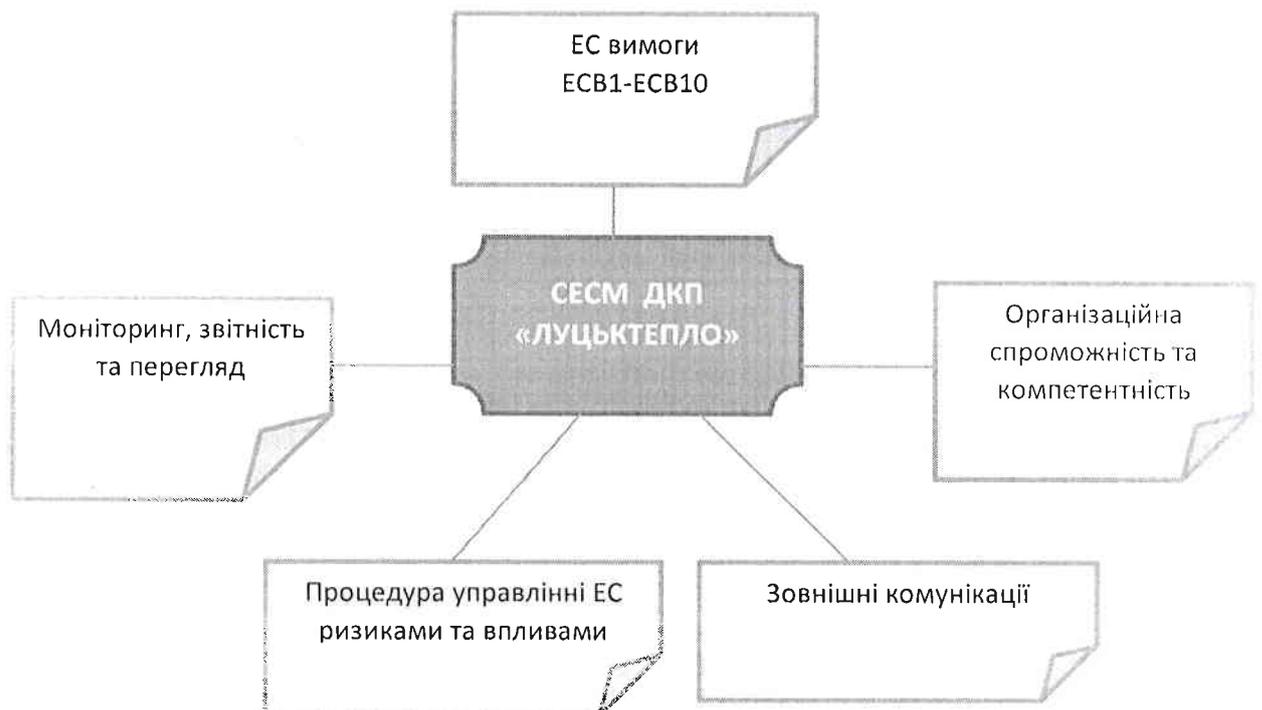

Схема 1. «Ключові елементи СЕСМ ДКП».

Система призначена для інтеграції результатів екологічної і соціальної оцінки у процесі прийняття рішень про присудження контрактів. Це досягається шляхом:

- Проведення чітко визначених процедур екологічної і соціальної оцінки, що складаються з:
 - (i) перевірки діяльності підрядника та основних постачальників на відповідність Переліку винятків ФРП, національному екологічному і соціальному законодавству України;
 - (ii) класифікації екологічних і соціальних ризиків;
- Інтеграції міркувань та вимог щодо управління екологічними і соціальними ризиками, що ґрунтуються на результатах екологічної і соціальної оцінки, у процесі прийняття рішень про заключення контрактів за допомогою структурованих заходів з прийняття рішень.
- Забезпечення задовільних показників екологічної і соціальної діяльності підприємств – підрядників ДКП шляхом впровадження процедур нагляду, моніторингу та звітності з екологічних та соціальних питань протягом усього терміну виконання контракту.

2.1. Екологічні та соціальні вимоги (ЕСВ).

ЕСВ 1. Оцінка й управління екологічними та соціальними ризиками та впливами.

ЕСВ 2. Трудові відносини та умови праці.

ЕСВ 3. Рациональне використання ресурсів, запобігання та контроль забруднення довкілля.

ЕСВ 4. Охорона здоров'я та техніка безпеки.

ЕСВ 5. Землевідведення, обмеження землекористування та вимушене переселення.

ЕСВ 6. Збереження біорізноманіття та сталого управління живими природними ресурсами (*не застосовується*).

ЕСВ 7. Корінні народи (*на даному етапі не застосовується*).

ЕСВ 8. Культурна спадщина.

ЕСВ 9. Фінансові посередники (*не застосовується*).

ЕСВ 10. Взаємодія із зацікавленими сторонами.

Кожна ЕСВ містить конкретні вимоги для підприємств задіяних в інвестиційній програмі ДКП, ЄБРР, Світового банку, NEFCO, ПРООН та іншими МФО щодо проектів, які фінансуються ДКП чи Банком, незалежно від того, чи реалізується проєкт безпосередньо ДКП, чи через третіх осіб. Дотримання відповідного національного законодавства є невіддільною частиною всіх ЕСВ. Якщо нормативні вимоги України відрізняються від ЕСВ, проєкти повинні відповідати вимогам, які є суворішими.

Екологічні та соціальні вимоги ДКП визначають керівні принципи, на яких ґрунтуються зобов'язання ДКП щодо дотримання застосованих екологічних і соціальних стандартів та інших наскрізних екологічних і соціальних питань, як-от: захист прав людини, пом'якшення наслідків зміни клімату, адаптація та стійкість до них, сприяння гендерній рівності, врахування інтересів незахищених/вразливих груп населення або осіб, створення безпечних та здорових умов праці, включно з належною культурою та практикою охорони праці, а також підтримання ефективної системи МЗК, що охоплює питання взаємодії із зацікавленими сторонами, розкриття інформації та розгляду і врегулювання скарг. Ґрунтуючись на цих керівних принципах, ДКП прагне сприяти довгостроковій життєздатності та глобальній конкурентоспроможності серед національних підприємств, що працюють, зокрема, в енергетиці та інших бізнес-секторах. І це дозволить нам забезпечити соціальну, екологічну та економічну стійкість господарської діяльності.

ЕСВ1. Оцінка й управління екологічними та соціальними ризиками та впливами

СЕСМ є динамічною та адаптивною, діє на постійній основі та визначає набір управлінських процесів, планів і/або процедур для безперервної ідентифікації, скринінгу, оцінки, пом'якшення впливів, управління, моніторингу та оприлюднення пов'язаних із проектом екологічних та соціальних ризиків та впливів відповідно до ЕСВ. СЕСМ належно забезпечена ресурсами та оцінена за витратами, а також створена організаційна структура з визначенням функцій, обов'язків і повноважень щодо впровадження СЕСМ.

У СЕСМ враховуються ризики та вплив з боку третіх осіб і передбачається можливість здійснювати належний моніторинг, збір і фіксацію інформації про екологічні та соціальні ризики та впливи, зокрема про показники ефективності та цілі, для звітування перед ЄБРР і зацікавленими сторонами проекту відповідно до ЕСВ 10 і КМП. СЕСМ включає Положення щодо подолання значних залишкових екологічних та соціальних впливів.

ДКП проводить екологічну та соціальну оцінку відповідно до характеру та масштабу проекту в обсязі, пропорційному потенційним ризикам і впливам проекту та для самого проекту. Процес оцінювання охоплює всі відповідні прямі і непрямі екологічні та соціальні ризики та впливи проекту та для самого проекту, а також відповідні етапи його циклу, в інтегрованому вигляді. Також визначаються та оцінюються потенційні вигоди проекту. Якщо проект включає наявні об'єкти або господарську діяльність і/або пов'язані об'єкти, у процесі оцінювання враховуються екологічні та соціальні ризики та впливи, пов'язані з ними. Проводиться перевірка ризиків і впливів з урахуванням контекстуальних ризиків на основі поточної та/або нещодавньої інформації, вихідних даних про екологічні та соціальні аспекти, на достовірних зовнішніх джерелах з відповідним рівнем деталізації. Якщо потрібно, ДКП залучає незалежних експертів і ресурси для участі в процесі екологічного та соціального оцінювання.

У процесі екологічного та соціального оцінювання також визначаються та охарактеризовуються, у відповідних випадках, кумулятивні ризики та впливи проекту та для самого проекту разом із ризиками та впливами інших минулих, поточних і обґрунтовано передбачуваних розробок, а також незаплановані, але передбачувані дії, які можуть бути дозволені за проектом і здійснені пізніше або в іншому місці.

Для проектів, які можуть мати негативні екологічні та соціальні ризики та впливи, ДКП, як невіддільну частину процесу оцінки, визначає зацікавлені сторони проекту та розробляє план змістовної взаємодії з цими сторонами, щоб врахувати їхні точки зору та занепокоєння під час планування, реалізації та експлуатації проекту відповідно до ЕСВ ЄБРР №10. У процесі ідентифікації зацікавлених сторін визначаються будь-які передбачувані ризики заподіяння шкоди зацікавленим сторонам. Якщо виявляється такий ризик, ДКП розробляє і впроваджує політику, що забороняє будь-яку форму заподіяння шкоди під контролем ДКП, і розробляє ефективні заходи реагування на ризики та впливи заподіяння шкоди.

Як невіддільну частину процесу оцінювання ДКП визначає осіб або групи осіб, які зазнають впливу, і які є вразливими, а також розробляє і впроваджує заходи з пом'якшення впливів та моніторингу, щоб запобігти непропорційному негативному впливу проекту на таких осіб і забезпечити рівний доступ до вигід від його реалізації. Такі особи або групи осіб враховуються в процесі визначення зацікавлених сторін, щоб під час планування, впровадження та експлуатації проекту відповідно до ЕСВ 10 були розглянуті точки зору всіх зацікавлених осіб, які зазнають впливу.

Здійснюючи оцінювання, управління та моніторинг екологічних та соціальних ризиків і впливів ДКП враховує гендерні питання, на основі вихідних даних, диференційовані за статтю,

дані моніторингу й консультації, звертаючи особливу увагу на різні обтяження, бар'єри та вплив, з якими можуть зіткнутися жінки й сексуальні та гендерні меншини, зокрема гендерно зумовлене насильство та домагання.

Якщо проекти або господарська діяльність ДКП передбачають управління цифровими персональними даними, значну залежність від цифрових послуг і технологій або суттєву цифровізацію послуг чи продуктів, у процесі оцінювання враховуються екологічні та соціальні ризики та впливи, пов'язані з кібербезпекою, захистом даних і конфіденційністю.

Якщо проект пов'язаний зі значними екологічними та соціальними ризиками та впливами, у процес оцінки, за необхідності та залежно від характеру проекту, включається оцінка технічно та фінансово доцільних альтернатив місця розташування проекту, технологій, розміру, дизайну та/або можливостей пом'якшення з точки зору їхніх екологічних та соціальних впливів і ризиків, а також враховується сценарій «без проекту». Відповідно до ієрархії пом'якшення ризиків, під час оцінювання альтернатив насамперед розглядаються інші варіанти, що дозволяють уникнути впливів. Цей процес передбачає відповідну взаємодію із зацікавленими сторонами відповідно до ЕСВ 10.

Якщо рішення щодо альтернатив проекту прийняті до залучення ЄБРР, Підприємство переглядає ці альтернативи, щоб визначити:

- (i) якою мірою були належно враховані екологічні та соціальні ризики та впливи, пов'язані з вибраними альтернативами;
- (ii) процес взаємодії із зацікавленими сторонами та його результати;
- (iii) застосування ієрархії пом'якшення ризиків.

Якщо в результаті перегляду виявлено значні ризики та/або впливи, ДКП розробляє відповідні заходи для їх пом'якшення.

Під час процесу оцінювання екологічних та соціальних аспектів і впродовж реалізації проекту ДКП визначає значні екологічні та соціальні ризики, пов'язані з основними ланцюжками постачання проекту. У разі виявлення значних ризиків ДКП докладає розумних зусиль для їхнього попередження та зменшення, а також для усунення впливів, якщо необхідно. За необхідності ці заходи інтегруються до СЕСМ і/або системи управління ланцюжками постачання відповідно до складності ланцюжків постачання і пов'язаних екологічних та соціальних ризиків і впливів, а також відповідно до характеру та масштабу проекту.

Система управління враховує:

- (а) серйозність і ймовірність ризиків і впливів;
- (б) чи є замовник причиною, сприяє або прямо пов'язаний із цими ризиками та впливами; а також
- (в) здатність замовника впливати на відповідних основних постачальників.

За необхідності визначається, чи погіршить розірвання відносин з постачальником виявлені екологічні та соціальні ризики та впливи. Вимоги щодо усунення значних трудових ризиків у ланцюжку постачання викладені в ЕСВ 2, а вимоги щодо усунення значних ризиків ланцюжка постачання для живих природних ресурсів визначені в ЕСВ 6.

Проект належить до категорії «А», якщо він може призвести до потенційно значних екологічних і/або соціальних впливів, зокрема до прямих і сукупних екологічних та соціальних впливів, які є новими, додатковими та не можуть бути легко визначені або пом'якшені. Для проєктів, віднесених до категорії «А», проводиться формалізована оцінка впливу на довкілля та соціальне середовище (ОВДСС) із залученням широкої громадськості, включно з перевіркою та/або визначенням обсягу оцінки, а також аналіз альтернатив. Орієнтовний перелік проєктів категорії «А» наведено у Додатку 3.

Проект належить до категорії «В», якщо його потенційні негативні екологічні та/або соціальні впливи зазвичай є локалізованими та/або легко визначаються і можуть бути усунені за допомогою заходів пом'якшення. Обсяг екологічної та соціальної оцінки визначається ЄБРР у кожному конкретному випадку з урахуванням екологічних та соціальних ризиків, пов'язаних з проектом.

Проект належить до категорії «С», якщо він, найімовірніше, має обмежений екологічний і/або соціальний вплив, який можна легко визначити та пом'якшити.

Враховуючи результати екологічної та соціальної оцінки та взаємодії із зацікавленими сторонами (ЕСВ 10), ДКП розробляє та впроваджує програму заходів з усунення виявлених екологічних та соціальних ризиків і впливів, а також інші заходи для покращення показників, щоб відповідати вимогам ЕСВ. Залежно від проекту, програма може складатися з набору задокументованих процедур, планів, практик і капітальних інвестицій, відомих як план екологічного та соціального менеджменту (ПЕСМ), який є компонентом системи екологічного та соціального менеджменту (СЕСМ).

ПЕСМ має відображати ієрархію пом'якшення та КМП і забезпечувати організацію всіх відповідних етапів проекту відповідно до застосованих законодавчих та нормативних вимог і ЕСВ.

Якщо в процесі оцінювання визначено, що окремі особи або групи осіб є вразливими, маргіналізованими та/або зазнають дискримінації, у ПЕСМ передбачаються диференційовані заходи, що захищатимуть зазначених осіб або групи осіб від несумірного впливу ризиків і впливів, а також надаватимуть їм можливість скористатися вигодами проекту.

Рівень деталізації та складності ПЕСМ має відповідати ризикам і впливам проекту, а також враховувати всі можливості його вдосконалення та отримання вигід. У ПЕСМ визначаються результати, які, за можливості, мають бути вимірюваними, із цільовими показниками та індикаторами ефективності, які можна відстежувати протягом визначених періодів. Враховуючи динамічний характер процесу розробки та реалізації проектів, у разі змін в обставинах проекту, непередбачених подій, регуляторних змін, а також залежно від результатів моніторингу та перевірки, ПЕСМ коригується і, за потреби, оновлюється.

ДКП підтримує та, за потреби, зміцнює організаційну структуру, у якій визначаються ролі, обов'язки та повноваження з впровадження СЕСМ, щоб забезпечити дотримання на постійній основі відповідних законодавчих та нормативних вимог і ЕСВ. Призначає спеціальний персонал, зокрема представника(-ів) керівництва, з чітко визначеними обов'язками та повноваженнями (в межах свої посадових інструкцій) для підтримки та реалізації СЕСМ. Визначає ключові обов'язки в екологічній та соціальній сфері, які доводяться до відома відповідного персоналу. ДКП на постійній основі забезпечує належну підтримку, а також людські та фінансові ресурси для ефективної та безперервної діяльності в екологічній та соціальній сферах.

ДКП забезпечує належну кваліфікацію і навчання працівників, які безпосередньо відповідають за екологічні та соціальні аспекти проекту.

ЕСВ і СЕСМ, включно з будь-якими спеціальними вимогами та діями, які в ній визначаються, застосовуються до проекту незалежно від того, чи здійснюється він безпосередньо Підприємством, чи через підрядників.

ДКП відповідає за забезпечення виконання ЕСВ, якщо потрібно, і вимог СЕСМ підрядниками, які працюють над проектом, шляхом впровадження та реалізації відповідної системи управління підрядниками.

Ефективне управління підрядниками передбачає:

- оцінювання екологічних та соціальних ризиків і впливів, пов'язаних з виконанням підрядних робіт і послуг, включення відповідних умов ПЕСМ до тендерної документації за потреби.

контрактне зобов'язання підрядників застосовувати ці стандарти та вживання заходів з пом'якшення та/або усунення впливів у разі недотримання встановлених вимог;

- перевірку наявності у підрядників знань та навичок для виконання своїх завдань у межах проекту відповідно до контрактних екологічних та соціальних умов;

- моніторинг виконання підрядниками контрактних екологічних та соціальних умов;

- вимоги щодо застосування підрядниками еквівалентних екологічних та соціальних вимог до своїх субпідрядників.

ДКП регулярно здійснює моніторинг екологічних та соціальних ризиків, впливів і показників ефективності проекту, а також ефективності заходів пом'якшення відповідно до КМП.

Моніторинг проводиться, щоб:

- (i) визначити, чи реалізується проект відповідно до ЕСВ;

- (ii) інформувати про впровадження будь-яких заходів, зокрема коригувальних та профілактичних, необхідних для пом'якшення ризиків і впливів; а також

- (iii) зробити висновки, розподілити ресурси та виявити можливості для безперервного покращення.

Вимоги до моніторингу мають бути сумірними характеру проекту та його екологічним і соціальним ризикам і впливам.

Предметом моніторингу є:

- усі значні екологічні та соціальні ризики та впливи, визначені в ході екологічного та соціального оцінювання та в процесі реалізації проекту;

- відповідні частини ЕСВ, визначені на етапі оцінювання проекту та подальшого моніторингу;

- заходи, визначені в ПЕСМ або ПЕСЗ;

- відповідні показники ефективності та цільові показники;

- скарги, отримані від працівників і зовнішніх зацікавлених сторін, і способи їхнього розв'язання;

- вимоги щодо регуляторного моніторингу та звітності;

- моніторинг і звітність, вимоги до яких установлені іншими сторонами (наприклад, покупцями, кредитними фінансовими установами та органами сертифікації).

ДКП забезпечує наявність достатніх ресурсів і персоналу для здійснення моніторингу в межах СЕСМ. ДКП переглядає результати моніторингу та, за необхідності, ініціює коригувальні заходи. Крім того, Підприємство може залучати третіх осіб, наприклад незалежних експертів, місцеві громади або організації громадянського суспільства, для доповнення або перевірки власної інформації моніторингу. У випадках коли відповідні органи або інші треті особи несуть відповідальність за управління певними екологічними, соціальними ризиками та впливами і супутніми заходами пом'якшення, ДКП співпрацюватиме з ними для здійснення та моніторингу таких заходів.

ДКП зобов'язане надавати ЄБРР, або іншим МФО регулярні звіти про екологічні та соціальні показники проекту, зокрема відповідність вимогам ЕСВ, реалізацію СЕСМ, ПЕСМ і ПЕСЗ, значні екологічні та соціальні ризики та впливи, відповідні показники ефективності та цільові показники, а також скарги, отримані від працівників і зовнішніх зацікавлених сторін, і способи їхнього розв'язання. У звітах до ЄБРР описується процес внутрішнього та/або зовнішнього контролю відповідності в ході підготовки екологічного та соціального звіту. На основі результатів моніторингу визначаються та відображуються необхідні коригувальні та профілактичні заходи в оновленому ПЕСМ або ПЕСЗ, які узгоджуються з ЄБРР. ДКП реалізовує узгоджені коригувальні та профілактичні заходи та відслідковує їхнє виконання для покращення ефективності своєї діяльності.

ДКП негайно повідомляє ЄБРР, або інші МФО про будь-які екологічні або соціальні інциденти чи нещасні випадки, пов'язані з Підприємством або проектом, які мають або, найімовірніше, матимуть значний негативний вплив. ДКП проводить відповідне розслідування будь-якого такого інциденту, за потреби визначає та реалізовує коригувальні заходи, а також повідомляє про це ЄБРР.

ДКП негайно повідомляє ЄБРР про будь-які зміни в обсязі, проектуванні або експлуатації проекту, які можуть суттєво змінити його екологічні та/або соціальні ризики та впливи. Підприємство проводить додаткову оцінку та консультації із зацікавленими сторонами відповідно до вимог ЕСВ і вносить зміни до ПЕСМ або ПЕСЗ згідно з домовленістю з ЄБРР.

У разі проектів, які можуть мати значні негативні екологічні та соціальні ризики та впливи, ДКП при необхідності залучає відповідних зовнішніх експертів для проведення періодичних незалежних перевірок проекту або для моніторингу конкретних екологічних чи соціальних ризиків і впливів. Обсяг цієї роботи та подальшого спостереження визначається окремо у кожному випадку за погодженням з ЄБРР.

ЕСВ 2. Трудові відносини та умови праці.

Проекти мають відповідати тим із наступних вимог, які забезпечують вищий рівень захисту:

(i) національне законодавство щодо трудових відносин, умов праці та соціального забезпечення;

(ii) принципи та стандарти, закріплені в Декларації Міжнародної організації праці (МОП) основних принципів та прав у світі праці (1998 р., зі змінами та доповненнями від 2022 р.); а також

(iii) дана ЕСВ.

ДКП надає ЄБРР достатні свідчення та інформацію щодо своєї кадрової політики (а також, у застосовних випадках, кадрової політики своїх підрядників та постачальників) на етапі оцінювання проекту та протягом усього його життєвого циклу.

У разі виявлення суттєвих ризиків, пов'язаних з працею, що відносяться до проекту, ДКП, за запитом ЄБРР чи інших МФО, проводить незалежне оцінювання або аудит умов праці. Результати оцінювання або аудиту трудових умов доводяться до відома МФО.

На основі результатів оцінювання або аудиту розробляється план коригувальних дій з визначенням термінів його виконання, відповідними заходами з пом'якшення та усунення впливів, а також вимогами щодо моніторингу, який виконується ДКП і/або підрядниками, за необхідності. План коригувальних дій узгоджується з ЄБРР заздалегідь.

ДКП здійснює моніторинг своєчасного та ефективного виконання плану коригувальних дій і своєчасно звітує про його результати перед ЄБРР та/або іншими МФО.

У межах процесу оцінки ланцюжка постачання, ДКП визначає суттєві трудові ризики та впливи, пов'язані з основними ланцюжками постачання проекту, стосовно дитячої праці, примусової праці, охорони здоров'я та техніки безпеки на робочому місці (зокрема ГЗНД). ДКП постійно моніторить свої основні ланцюжки постачання, щоб виявити будь-які зміни та нові значні ризики або впливи, пов'язані з такими змінами.

Якщо в результаті початкової оцінки ризиків або постійного моніторингу основних постачальників буде виявлено значні ризики, то ДКП змушує постачальника вжити відповідних заходів для належного запобігання таким ризикам і їхнього пом'якшення.

Якщо в результаті початкової оцінки ризиків виявляються значні ризики, а основні постачальники визначені не були, то ДКП проводить комплексний аналіз потенційних постачальників і обирає постачальників з меншими ризиками.

При наявності прямої контрактної угоди з постачальником, ДКП докладає розумних зусиль для включення відповідних трудових вимог до контрактних угод з постачальником.

За відсутності прямої контрактної угоди із субпостачальником, ДКП докладає розумних зусиль для використання всіх доступних важелів впливу з метою уникнення та пом'якшення виявлених ризиків.

Якщо в результаті початкової оцінки ризиків або поточного моніторингу буде виявлено факти використання дитячої праці, примусової праці або шкоди працівникам (зокрема ГЗНД), ДКП використовує або шукає важелі впливу для співпраці з відповідними постачальниками чи субпостачальниками з метою запобігання повторенню таких випадків і забезпечення відшкодування постраждалим працівникам у ланцюжку постачання.

У разі виявлення таких негативних інцидентів ДКП продовжує закупівлю товарів або матеріалів у цих постачальників лише після отримання прийнятних зобов'язань або доказів того, що постачальники впровадять заходи для запобігання негативним впливам у розумний строк і забезпечать належне відшкодування. ДКП повідомляє ЄБРР про будь-які випадки використання дитячої праці, примусової праці або завдання шкоди працівникам та повинне регулярно звітувати перед ЄБРР про прогрес у впровадженні заходів із запобігання негативним впливам і відшкодування.

У крайньому разі після невдалих спроб уникнути або зменшити суттєві негативні ризики ДКП розробляє та реалізовує план відповідального припинення співпраці з відповідним (-и) постачальником (-ами) чи субпостачальником (-ами).

ЕСВ 3. Рациональне використання ресурсів, запобігання та контроль забруднення довкілля.

У процесі екологічної та соціальної оцінки визначається та оцінюється ефективність і доцільність використання матеріалів і природних ресурсів (земля, ґрунт, вода та біорізноманіття), практики управління відходами та використання енергії під час реалізації проекту. Оцінка проводиться відповідно до КМП з основною увагою на виробничих процесах і впливах використання ресурсів для навколишнього середовища.

ДКП впроваджує технічно, фінансово та економічно доцільні заходи для мінімізації свого впливу на довкілля та соціальне середовище, враховуючи, зокрема, споживання та підвищення ефективності використання енергії, викиди в атмосферу, управління відходами, використання та повторне використання води та інших ресурсів і матеріальних вхідних компонентів, а також відновлення, повторне використання чи перепрофілювання відходів під час реалізації проекту. Якщо доступні дані для порівняння, ДКП в межах оцінювання порівнює свої операції з вимогами кращої міжнародної практики (КМП) для визначення відносного рівня ефективності та повторного використання, або обмежень у використанні матеріалів. Такі заходи можуть включати, зокрема, зниження неефективного використання матеріалів, запобігання утворенню відходів, сприяння їх повторному використанню та переробленню відповідно до ієрархії управління відходами, або уникнення діяльності, яка може призвести до значного збільшення обсягів утилізації відходів.

У процесі розробки проекту визначаються та аналізуються всі технічно та фінансово доцільні та економічно ефективні можливості мінімізації та повторного використання води відповідно до КМП.

Якщо для конкретного проекту потрібно забезпечити водопостачання, то ДКП, підрядник та/або субпідрядник повинен, у разі можливості, використовувати технічну воду, яка не придатна для споживання людиною.

Для проєктів з високим споживанням води (понад 5 тис. м³/день) застосовуються такі вимоги:

- у ході оцінювання розробляється детальний водний баланс, який повинен підтримуватися та щорічно повідомлятися ЄБРР;

- розраховується питоме споживання води (виміряне обсягом води, що використовується на одиницю продукції);

- операції порівнюються з доступними галузевими стандартами та КМП щодо ефективності використання води;

- визначаються можливості постійного підвищення ефективності використання та регенерації води.

У межах екологічного та соціального оцінювання ДКП враховує потенційні кумулятивні впливи водозабору для сторонніх користувачів і місцевих екосистем. Під час оцінювання також враховуються потенційні впливи зміни клімату. У разі виявлення негативних ризиків і впливів ДКП впроваджує відповідні заходи для їхнього пом'якшення відповідно до ієрархії пом'якшення та КМП.

ДКП уникає або мінімізує утворення відходів і знижує їхній вплив наскільки це можливо. Якщо утворення відходів неможливо уникнути, але його було мінімізовано, ДКП повторно використовує, переробляє або регенерує відходи, або використовує їх як джерело енергії таким чином, щоб це було безпечно для здоров'я людини та довкілля. Якщо перероблення, повторне використання або регенерація відходів неможливі, ДКП обробляє та/або утилізує їх в екологічно безпечний спосіб, який передбачає відповідний контроль викидів і залишків, що виникають унаслідок утилізації та перероблення відходів, і, якщо доречно, відповідно до основних екологічних стандартів Європейського Союзу (ЄС) або аналогічних стандартів КМП.

Якщо утворені відходи вважаються небезпечними згідно з національними та/або європейськими регламентами, Підприємством враховуються обмеження, що стосуються транскордонних переміщень відходів, а також інші відповідні правові вимоги.

Якщо утилізація відходів передається стороннім підприємствам або управління відходами здійснюється третіми особами, то ДКП повинне отримати документацію про ланцюжок передачі відходів до кінцевого місця призначення та використовувати підрядників, які мають ліцензії відповідних регуляторних органів. ДКП повинен підтримувати належний рівень відповідальності щодо управління відходами.

У ході екологічного та соціального оцінювання Підприємством визначаються відповідні методи, технології, практики або прийоми запобігання та контролю забруднення, які мають застосовуватися в проєкті. Оцінювання має враховувати характеристики об'єктів і діяльності, що входять до складу проєкту, його географічне розташування та місцеві природні умови. ДКП надає Банку дані про викиди та скиди, відповідно до характеру та масштабу ризиків і впливів проєкту.

У випадках, коли інвестиції Банку не спрямовані на конкретний проєкт чи матеріальні активи, від ДКП в праві вимагатися інформаційні дані про викиди та скиди для оцінки загальної діяльності та порівняння з вимогами національного законодавства, НДТ і КМП, якщо доречно.

У ході оцінювання визначаються технічно та фінансово доцільні й економічно ефективні методи запобігання та контролю забруднення, які найкраще підходять для уникнення або

зведення до мінімуму негативного впливу на здоров'я людей і довкілля. Методи, що застосовуються для реалізації проекту, мають бути спрямовані більше на запобігання або уникнення ризиків і впливів, ніж на їхню мінімізацію та зменшення, відповідно до ієрархії пом'якшення та КМП, а також бути сумірними характеру й масштабу негативних ризиків і впливів проекту та потенційному впливу на вразливі групи населення.

ДКП організовує проект таким чином, щоб він відповідав застосовним екологічним стандартам ЄС, якщо ці стандарти можуть бути застосовані на рівні проекту.

Проекти, на які з урахуванням їхнього характеру та масштабу поширюється Директива ЄС про промислові викиди, повинні, незалежно від місця їхнього розташування, відповідати стандартам найкращих доступних технологій (НДТ) ЄС і пов'язаним стандартам щодо рівня викидів, визначеним у Висновках щодо НДТ ЄС.

Якщо на рівні проекту відсутні основні екологічні стандарти ЄС, то ДКП, за погодженням з ЄБРР, визначає інші застосовні екологічні стандарти відповідно до КМП. Крім того, проекти мають розроблятися з дотриманням чинного національного законодавства та експлуатуватися відповідно до вимог національного законодавства та інших застосовних нормативних вимог. Якщо нормативні вимоги країни-реципієнта відрізняються від рівнів і заходів, викладених в основних екологічних стандартах ЄС або інших відповідних екологічних стандартів, проекти повинні відповідати більш жорстким вимогам.

Проекти із самого початку мають відповідати основним екологічним стандартам ЄС або іншим погодженим екологічним стандартам, а також національним нормативним вимогам.

Протягом усього життєвого циклу проекту ДКП застосовує методи запобігання та контролю забруднення, що відповідають ієрархії пом'якшення, щоб мінімізувати потенційно негативний вплив на здоров'я людей і довкілля, зберігаючи технічну та фінансову доцільність і рентабельність. Це стосується викидів забруднень унаслідок звичайних, позаштатних або аварійних обставин.

ДКП надає Банку інформацію про проект, що стосується ризиків забруднення, відповідальності, резервів або витрат, пов'язаних із дотриманням вимог національного законодавства та застосовних основних екологічних стандартів ЄС, в обсязі, пропорційному характеру та масштабу ризиків і впливів проекту.

У ході екологічного та соціального оцінювання ДКП враховує альтернативи та впроваджує технічно та фінансово доцільні та рентабельні варіанти для уникнення, а якщо уникнення неможливе, для мінімізації, пом'якшення та у крайньому разі усунення будь-яких потенційних залишкових негативних впливів, що виникають через викиди парникових газів, під час проектування та експлуатації проекту.

Для проектів, які мають або ймовірно матимуть валові викиди понад 20 000 тонн еквівалента CO₂ щорічно, або які, як очікується, призведуть до чистої зміни викидів, як в більшу, так і в меншу сторону, більш ніж на 20 000 тонн еквівалента CO₂ щорічно після інвестування. ДКП визначає обсяги таких викидів відповідно до Протоколу оцінки викидів парникових газів ЄБРР. Підприємство щорічно повідомляє ЄБРР дані щодо викидів.

В усіх видах діяльності, ДКП уникає або мінімізує використання небезпечних речовин і матеріалів, а також розглядає можливість використання менш небезпечних замінників для захисту здоров'я людей і довкілля від їхнього потенційного впливу. Якщо уникнення або заміна неможливі, то Підприємство впроваджує відповідні заходи управління ризиками для мінімізації або контролю викидів таких речовин/матеріалів у повітря, воду та/або ґрунт, пов'язаних із виробництвом, транспортуванням, обробленням, зберіганням, використанням та утилізацією в межах проекту. З метою уникнення та мінімізації впливу на довкілля та забруднення

мікроорганізмами та хімічними речовинами з антимікробними властивостями, ДКП здійснює очищення стічних вод і фекальних відходів тваринництва відповідно до КМП.

ДКП уникає виробництва, торгівлі та використання небезпечних речовин і матеріалів, які є забороненими або поступово вилучаються з обігу на міжнародному рівні через їхню високу токсичність для живих організмів, стійкість у довкіллі, здатність до біоаккумуляції або виснаження озонового шару.

ДКП забезпечує поступове вилучення небезпечних речовин відповідно до КМП і чинних міжнародних угод

ДКП оцінює рівень шуму та вібрацій від проекту на основі результатів оцінювання екологічних та соціальних ризиків. Це може передбачати збір вихідних даних, визначення ключових одержувачів та оцінку впливу проекту, з урахуванням як негативних, так і позитивних впливів, а також відповідності національному законодавству та КМП.

ЕСВ 4. Охорона здоров'я та техніка безпеки.

Підприємство має вжити заходів для виявлення небезпек, оцінювання ризиків і запобігання нещасним випадкам, шкоді здоров'ю та захворюванням серед працівників проекту та громад, які зазнають впливу, що можуть виникати в результаті або у зв'язку з виконанням проектної діяльності. За підтримки кваліфікованих і навчених спеціалістів з безпеки та гігієни праці, що відповідає рівню ризиків, ДКП розробляє та впроваджує профілактичні та захисні заходи й плани управління ризиками для здоров'я та безпеки відповідно до ієрархії заходів контролю ризиків і КМП.

ДКП надає працівникам проекту та громадам, які зазнають впливу, відповідну інформацію, інструктаж і навчання щодо шкідливих і небезпечних факторів, ризиків, захисних і профілактичних заходів, а також дій у разі надзвичайних ситуацій, необхідних для здоров'я та безпеки протягом усього проекту.

У разі настання нещасних випадків, травм, домагань (зокрема ГЗНД) або захворювань під час виконання робіт, пов'язаних з проектом, або якщо існує ризик виникнення таких інцидентів, ДКП проводить розслідування, документує, аналізує результати, визначає можливості для навчання, вживає заходів для запобігання повторенню та, якщо вимагається за законом, повідомляє відповідні органи та співпрацює з ними. Підприємство надає відповідну фінансову компенсацію та підтримку особам, які зазнали шкоди здоров'ю або постраждали від захворювань, спричинених діяльністю проекту. У разі виявлення високих ризиків для працівників проекту та наявності прогалин у покритті, пільгах або доступі до національних систем страхування, Підприємство впроваджує групове особисте страхування від нещасних випадків

У межах моніторингу виконання проекту ДКП забезпечує включення заходів з охорони праці та техніки безпеки у відповідні процеси моніторингу та звітності.

На робочих місцях ДКП забезпечує безпечні та здорові умови праці для всіх працівників проекту, враховуючи притаманні для конкретної галузі та передбачувані ризики, а також особливі види небезпек, які можуть бути присутні, і умови праці (включно з надмірним або нерегулярним часом роботи та надурочною роботою), що можуть спричинити ризики для безпеки. ДКП виявляє шкідливі та небезпечні фактори, оцінює ризики та вживає профілактичних контрольних заходів відповідно до етапу, розміру та характеру проекту згідно із застосовними основними стандартами безпеки та гігієни праці ЄС та ОП і ТБ.

ДКП проводить оцінку відповідно до рівня ризику та розробляє план безпеки та гігієни праці для конкретного проєкту, якщо необхідно, який буде інтегровано до СЕСМ. План має бути підготовлений до початку будь-яких робіт і повинен регулярно переглядатися для оцінки його ефективності та підтвердження відповідності пов'язаним ризикам.

ДКП планує та впроваджує заходи з ОП і ТБ за допомогою особи, відповідальної за ОП і ТБ. Відповідно до ієрархії заходів контролю ризиків і якщо засоби індивідуального захисту визначаються як частина запобіжних заходів контролю, Підприємство безоплатно надає працівникам проєкту засоби індивідуального захисту (ЗІЗ) з урахуванням гендеру. ДКП надає можливість та зобов'язує всіх працівників проєкту які працюють на об'єктах або виконують завдання, безпосередньо пов'язані з основними функціями проєкту, дотримуватися плану техніки безпеки та гігієни праці.

Під час виконання будь-якої трудової діяльності ДКП відповідає за те, щоб усі працівники проєкту мали відповідну фізичну підготовку для виконання своїх обов'язків, і щоб для них забезпечувалося наступне:

(i) постійний і відповідний рівень нагляду, який гарантуватиме, що вони не наражатимуть на ризик себе або інших;

(ii) безпечне робоче обладнання; та

(iii) процедури охорони праці, робочі інструкції, інформація, відповідне навчання та правила на робочому місці, які впроваджуються та контролюються. Якщо працівники проєкту наражають на небезпеку себе чи інших, ДКП застосовує відповідні дисциплінарні заходи для забезпечення дотримання правил на робочому місці та, за необхідності, забезпечує їх негайне відсторонення від роботи до усунення ризику. Підприємство не застосовує до працівників фінансових стягнень за порушення правил охорони праці та техніки безпеки.

ДКП здійснює моніторинг фізичного та психічного здоров'я і добробуту працівників проєкту, використовуючи відповідні організаційні заходи, та консультується з працівниками проєкту щодо заходів охорони праці. ДКП інформує працівників проєкту про їхні права, дозволяє зупинити роботу в разі загрози життю або здоров'ю та не вимагає повернення до роботи до тих пір, доки не буде вжито коригувальних заходів і усунено загрозу життю чи здоров'ю. Підприємство впроваджує процедури, які дозволяють працівникам повідомляти про будь-які небезпечні дії або умови на робочому місці безпосередньому керівнику або іншій уповноваженій особі, здатній вжити відповідних заходів. ДКП не повинно допускати жодних форм помсти чи утиску за повідомлення про небезпеку або припинення роботи.

Якщо існують окремі ризики, пов'язані з певними видами діяльності або місцем реалізації проєкту, які можуть негативно вплинути на здоров'я, безпеку та добробут вразливих працівників проєкту на підставі віку, статі, сексуальної орієнтації, гендерної приналежності, гендерного самовираження та/або статевих ознак, інвалідності або короточасних або хронічних захворювань, ДКП проводить ретельнішу оцінку ризиків і вживає розумних коригувальних заходів, щоб запобігти ще більшій вразливості або збільшенню ризику травм і погіршення здоров'я. Підприємство вживає коригувальних заходів, що відповідають вимогам ЕСВ 2 щодо відсутності дискримінації та забезпечення рівних можливостей.

ДКП виявляє та оцінює гендерно зумовлені ризики, які мають специфічні фізичні, фізіологічні та психологічні впливи для працівників проєкту. Небезпеки для ОП і ТБ, що виникають у зв'язку з трудовою діяльністю, робочим обладнанням, інструментами та засобами індивідуального захисту через гендер працівника, повинні контролюватися відповідно до ієрархії заходів контролю ризиків, щоб працівники проєкту не наражались на більший ризик травмування чи погіршення здоров'я.

ДКП виявляє та оцінює ризики, пов'язані з проєктом, а також можливі негативні впливи для фізичного здоров'я та безпеки громад, які зазнають впливу, і розробляє заходи для виявлення, забезпечення захисту, уникнення та пом'якшення цих ризиків відповідно до ієрархії заходів контролю ризиків, сумарно до впливу та ризиків, і з урахуванням етапу, масштабу та характеру проєкту. Представники ДКП спілкуються з громадами, які зазнають впливу, та іншими зацікавленими сторонами, за необхідності, щодо заходів запобігання та планів пом'якшення впливів. Такі заходи мають відповідати ієрархії заходів контролю ризиків і принципам КМП.

Заходи для уникнення або пом'якшення впливу проєкту на здоров'я та безпеку громад можуть вживатися відповідними державними органами. У такому разі ДКП уточнює свою роль і відповідальність за повідомлення, координацію та співпрацю з відповідними органами влади й забезпечує належні організаційні заходи.

ДКП оцінює пов'язані з проєктом ризики гендерно зумовленого насильства і домагань (ГЗНД), а також ризики сексуального насильства над дітьми для захисту працівників проєкту, осіб, які зазнають впливу, і місцевих громад. Заходи з оцінки, пом'якшення, моніторингу та реагування на ГЗНД і сексуальне насильство над дітьми ґрунтуються на принципах:

(i) заборони всіх форм сексуальної експлуатації, сексуального насильства та домагань (СЕСНД); і

(ii) нетерпимості до бездіяльності у запобіганні, повідомленні або реагуванні на СЕСНД, а також нетерпимості до помсти щодо тих, хто пережив лихо, або свідків.

Ці заходи інтегруються до поточних процесів і систем охорони праці та здоров'я громад, а також до систем взаємодії із зацікавленими сторонами та подання та розгляду скарг. ДКП впроваджує конкретні заходи для уникнення та усунення цих ризиків, з урахуванням потреб жінок, дітей та інших груп, що перебувають у небезпеці. Такі заходи мають розроблятися з урахуванням думок відповідних зацікавлених сторін і можуть включати консультації з працівниками проєкту та громадами, надання інформації, навчання та конфіденційні канали повідомлення про інциденти в безпечних і доступних форматах, зокрема для дітей, кодекси поведінки для працівників проєкту.

У разі реагування на інциденти або звинувачення у ГЗНД і сексуальному насильстві над дітьми, Підприємство застосовує підхід, орієнтований на тих, хто пережив лихо, який у порядку пріоритету враховує права, потреби та побажання особи, яка пережила ГЗНД і/або сексуальне насильство над дитиною, а також забезпечує її безпеку. ДКП надає тим, хто пережив лихо, належну медичну, психосоціальну та судову підтримку або направляє їх до відповідних спеціалістів. Інциденти та звинувачення у сексуальній експлуатації та насильстві, пов'язані з проєктом, мають повідомлятися ЄБРР і розглядатися вчасно.

ДКП оцінює стандарти ОП і ТБ та попередню діяльність підрядників, запропонованих для виконання робіт на об'єкті проєкту або тих, хто здійснює роботи, безпосередньо пов'язані з будівництвом та експлуатацією проєкту та виконання інвестиційних приграм. Це включає підтвердження того, що підрядник розробив план ОП і ТБ, який визначає відповідні можливості, ресурси та організаційні заходи для безпечного планування, управління, виконання та моніторингу робіт у межах проєкту.

ДКП здійснює періодичний огляд та оцінку виконання підрядниками заходів з ОП і ТБ й відповідності їхніх планів безпеки та гігієни праці шляхом фізичних візитів на об'єкти. Огляд та оцінка мають підтвердити, що заходи впроваджено відповідно до ієрархії заходів контролю ризиків, що вони відповідають вимогам цієї ЕСВ і ЕСВ 2, а також залишаються актуальними для управління поточними ризиками у сфері охорони праці та техніки безпеки. ДКП включає до контрактів відповідні положення, які:

(i) дозволяють призупинення робіт підрядника у разі загрози життю або здоров'ю будь-якого працівника чи громади, які зазнають впливу проекту, і

(ii) зобов'язують підрядника забезпечити безпеку робочого середовища перед відновленням робіт.

ДКП оцінює ризики відповідно до етапу, масштабу, характеру та складності проекту з урахуванням аспектів пов'язаних з охороною праці, безпекою та змінами клімату в конструктивних елементах або компонентах під час проектування, будівництва, введення в експлуатацію, експлуатації, технічного обслуговування та виведення з експлуатації, дотримуючись ієрархії заходів контролю ризиків і КМП. Структурні елементи або компоненти розробляються та будуються призначеними ДКП кваліфікованими й підготовленими фахівцями, а небезпечні фактори, за можливості, усуваються на початковому етапі проектування.

Якщо структурні елементи або компоненти критичної інфраструктури розташовані в зонах високого ризику, а їхня відмова або несправність можуть становити загрозу здоров'ю та безпеці працівників проекту та громади, Підприємство призначає одного або кількох кваліфікованих і підготовлених фахівців із відповідним і визнаним досвідом у подібних проектах, незалежних від груп проектування та будівництва. Вони проводитимуть оцінку на якомога ранньому етапі розробки проекту та протягом усіх етапів проектування, будівництва, експлуатації й введення в експлуатацію, щоб підтвердити техніку безпеки та структурну цілісність таких елементів або компонентів.

ДКП запобігає або, якщо повне уникнення ризику є неможливим, зменшує ймовірність впливу небезпечних матеріалів, які можуть вивільнитися внаслідок реалізації проекту, на працівників і громади, дотримуючись ієрархії заходів контролю ризиків і контролюючи вплив.

Якщо існує ризик навмисного або ненавмисного витoku хімічних речовин, енергії чи інших потенційно небезпечних матеріалів, що можуть призвести до серйозної загрози для працівників проекту або громад, які зазнають впливу, ДКП проводить оцінку ризиків на початковому етапі проектування для усунення загрози такого витoku. У ході оцінювання ризиків визначаються проблеми безпеки процесів, які мають бути усунені до початку будівництва за допомогою КМП і належного інженерного проектування.

Якщо небезпечні матеріали є частиною наявних об'єктів чи операцій, пов'язаних із проектом, ДКП застосовує належну обачність і вживає відповідних заходів для уникнення, підготовки, реагування та навчання під час введення в експлуатацію, експлуатації, технічного обслуговування та виведення з експлуатації, у разі впливу таких небезпечних матеріалів на працівників і громади, які зазнають впливу. Якщо використання таких матеріалів не можна уникнути, то Підприємство вживає необхідних заходів для безпечного поводження з ними, їх маркування, зберігання, транспортування та утилізації відповідно до КМП.

Принципи універсального проектування передбачають безпечний і доступний для всіх людей будь-якого віку та здібностей доступ у різних ситуаціях та за різних обставин. До таких принципів належать:

- (i) справедливе використання;
- (ii) гнучкість у використанні;
- (iii) просте та інтуїтивно зрозуміле використання;
- (iv) зрозуміла інформація;
- (v) толерантність до помилок;
- (vi) низькі фізичні зусилля;
- (vii) відповідні розміри та простір для доступу й використання.

ДКП визначає та оцінює потенційні психосоціальні ризики для працівників проекту, які можуть виникнути внаслідок впливу проектною діяльністю та місць реалізації проекту, і, за

необхідності, визначає можливості для запобігання потенційному негативному впливу на психічне здоров'я працівників. Підприємство вживає відповідних заходів для розгляду будь-яких скарг на стан психічного здоров'я працівників проекту, та забезпечує конфіденційні механізми подання скарг. ДКП впроваджує методи підтримки та сприяння психічному здоров'ю та благополуччю працівників проекту шляхом впровадження плану підвищення обізнаності про психічне здоров'я на робочому місці.

Якщо проект передбачає надання послуг громадам, ДКП забезпечує безпеку та якість таких послуг для всіх членів громади, враховуючи особливі потреби вразливих груп, і впроваджує відповідні системи управління якістю, щоб ці послуги не становили загрози для здоров'я та безпеки працівників проекту чи громади.

Якщо проект передбачає надання публічних послуг, ДКП, наскільки це можливо, враховує принципи універсального проектування.

Підприємство визначає та оцінює, управляє та здійснює моніторинг ризиків для безпеки дорожнього руху та впливу на здоров'я працівників проекту та громад, які зазнають впливу, протягом усього його життєвого циклу і, за необхідності, розробляє та впроваджує заходи та плани для їхнього усунення. ДКП приділяє особливу увагу ризикам, які проект створює для вразливих учасників дорожнього руху, зокрема дітей, велосипедистів, літніх людей та осіб з інвалідністю, а також необхідності залучення цих вразливих користувачів на етапі планування проекту.

Підприємством враховуються відповідні європейські стандарти управління безпекою доріг та дорожнього руху. За необхідності, оцінюється вплив на безпеку дорожнього руху, аудит і інспекції безпеки доріг на відповідних етапах проекту, визначаються заходи безпеки як для механічних, так і немеханічних транспортних засобів і включаються технічно та економічно доцільні та рентабельні компоненти безпеки дорожнього руху до дизайну проекту для пом'якшення потенційного впливу на безпеку дорожнього руху в місцевих громадах, які зазнають впливу. ДКП здійснює регулярний моніторинг повідомлень про інциденти та зіткнення для виявлення та усунення проблем або негативних тенденцій щодо безпеки.

Для проектів з використанням транспортних засобів або автопарків (власних або орендованих) ДКП впроваджує заходи, передбачені КМП, для управління ризиками дорожнього руху та активно запобігає ризику дорожньо-транспортних пригод. ДКП забезпечує регулярне обслуговування всіх транспортних засобів проекту, контролює норми водіння та впроваджує належні системи та процеси для виявлення небезпечної поведінки водіїв і вжиття відповідних заходів. Якщо транспортні засоби або автопарки включають вантажні чи пасажирські автомобілі, ДКП запроваджує спеціальні програми навчання водіїв із безпеки, а також забезпечує моніторинг часу водіння та активної профілактики втоми водіїв відповідно до КМП. Для всіх нових транспортних засобів, що використовуватимуться в проекті, Підприємство враховує показники безпеки як один із критеріїв відбору. Для наявних транспортних засобів має бути реалізована ефективна програма технічного обслуговування та огляду, що гарантуватиме їхню подальшу придатність до експлуатації, включно з планом поступового виведення автопарку з експлуатації.

ДКП забезпечує безпечне та надійне перевезення небезпечних матеріалів, включаючи відходи, та вживає заходів для уникнення або зменшення впливу на громади, які зазнають впливу.

ДКП виявляє природні небезпечні явища та оцінює потенційні ризики, спричинені такими явищами, як землетруси, посухи, зсуви або повені, у контексті проекту, а також будь-які пов'язані ризики для працівників. Для цього від ДКП може вимагатися проведення оцінки вразливості проекту до ризиків, спричинених змінами клімату, а також визначення стратегій безпеки та

гігієни праці та відповідних заходів забезпечення стійкості та адаптації до кліматичних змін, що мають враховуватися під час розробки проекту.

ДКП повинно уникати або мінімізувати ризики, спричинені природними небезпечними явищами чи змінами у використанні земель, до яких може призвести діяльність за проектом.

З метою недопущення чи мінімізації ризиків захворювання для працівників і громад, які зазнають впливу, враховуючи різну ступінь впливу та вищу чутливість вразливих груп, ДКП розробляє відповідні заходи пом'якшення у співпраці з відповідними органами влади. Підприємство повинне вжити заходів для уникнення або мінімізації передачі та поширення інфекційних хвороб, які можуть бути пов'язані з напливом тимчасових і/або постійних працівників проекту, а також хвороб, обумовлених іншими екологічними факторами.

Якщо в громадах, які зазнають впливу, поширені певні ендемічні хвороби, то ДКП протягом усього життєвого циклу проекту визначає можливості для покращення умов, що може допомогти знизити рівень захворюваності як серед працівників проекту, так і серед місцевих громад.

ДКП вживаються заходи для уникнення або мінімізації передачі інфекційних хвороб та недопущення гендерно зумовлених ризиків, які можуть бути пов'язані з напливом тимчасових та/або постійних працівників проекту.

ДКП готове запобігати нещасним випадкам, аваріям та надзвичайним ситуаціям, реагувати на них, відновлювати діяльність і робити висновки з урахуванням операційних ризиків, пов'язаних із проектом, а також необхідності уникати можливих негативних впливів або зменшувати їх відповідно до чинних регуляторних вимог та Відповідно до Директиви 2012/18/EU Європейського парламенту та Ради від 4 липня 2012 року про контроль загроз виникнення значних аварій, пов'язаних із використанням небезпечних речовин.

ДКП визначає та оцінює ризики великих аварій і повинен ужити всіх необхідних заходів для запобігання таким аваріям або мінімізації ризиків для працівників, громад, які зазнають впливу, з особливою увагою до вразливих осіб, а також для доквілля з метою послідовного та ефективного забезпечення високого рівня захисту людей і навколишнього середовища. Такі заходи визначаються в політиці запобігання великим нещасним випадкам та аваріям/готовності до надзвичайних ситуацій та відповідному плані управління, інтегрованому в загальну СЕСМ Підприємства. План охоплюватиме організаційні структури, обов'язки, процедури, комунікації, навчання, ресурси та інші аспекти, необхідні для реалізації такої політики, щоб забезпечити спроможність ДКП ефективно реагувати на надзвичайні ситуації, пов'язані з ризиками проекту, відповідно до КМП. У проектах, пов'язаних із ризиком великих аварій, Підприємство надає підтримку та співпрацює з відповідними органами влади та громадами, які зазнають впливу, в підготовці до ефективного реагування на надзвичайні ситуації. Якщо місцеві органи влади або служби реагування мають обмежені можливості або зовсім не мають можливостей ефективного реагування, ДКП активно долучається до підготовки та реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з проектом, і надає відповідне підтвердження своєї спроможності реагувати на передбачувані інциденти як безпосередньо, так і опосередковано.

ДКП визначає та оцінює загрози безпеці працівників проекту та громад, які зазнають впливу. У разі виявлення ризиків впроваджуються відповідні заходи з управління безпекою та плани на випадок надзвичайних ситуацій для захисту цілісності діяльності проекту від безпекових інцидентів або змін в операційному середовищі, відповідно до КМП. У разі серйозного погіршення операційного середовища через підвищені ризики порушення охорони або безпеки, ДКП впроваджує необхідні зміни в операціях проекту, щоб забезпечити безпеку працівників проекту та громад, які зазнають впливу.

Якщо ДКП залучає або змінює охоронні служби для охорони працівників проекту та нерухомого майна, то має оцінити ризики, які такі охоронні заходи можуть становити для осіб як

на території проекту, так і поза її межами. В оцінці враховуються ризики гендерно зумовленої дискримінації, насильства та домагань, а також сексуального насильства та експлуатації дітей як на робочому місці, так і в громадах, які зазнають впливу. Під час здійснення таких заходів ДКП керуватиметься принципом пропорційності, КМП і вимогами чинного законодавства щодо правил поведінки, а також при наймі, навчанні, оснащенні та моніторингу поведінки таких працівників проекту. Підприємство не дозволяє застосування сили, за винятком випадків, коли сила використовується для запобігання або захисту пропорційно природі та масштабу загрози. ДКП прямо заявляє, що будь-яка помста щодо осіб з боку охоронних підрядників, є неприпустимою. У разі зміни охоронних служб, залучених до проекту, з приватних осіб на органи, що підпорядковуються відповідним державним органам, ДКП повідомляє про таку зміну працівників проекту, громаду та Банк. ДКП не повинно використовувати охоронні служби для обмеження свободи асоціації або інших форм захисту відповідно до ЕСВ 2 та ЕСВ 4, а також не дозволяє застосування сили для втручання в трудові спори, зокрема страйки.

Якщо за надання охоронних послуг відповідають державні органи, то ДКП співпрацює в межах дозволеного з відповідним державним органом для досягнення результатів, що відповідають вимогам цієї ЕСВ. Підприємство виявляє та оцінює потенційні ризики, пов'язані з таким використанням, повідомляє відповідні державні органи про свій намір вимагати від охоронного персоналу діяти згідно з КМП.

ДКП зобов'язане:

(i) виконати належну перевірку, щоб переконатися, що співробітники або контрактні працівники проекту, яких Підприємство залучає для надання охоронних послуг, не вчиняли зловживань у минулому, зокрема ГЗНД, сексуальне насильство та експлуатацію дітей;

(ii) провести для них належне навчання (або переконатися, що вони пройшли відповідне навчання) щодо застосування сили (і, якщо потрібно, вогнепальної зброї) та відповідної поведінки стосовно працівників проекту та громад, які зазнають впливу від його роботи; і

(iii) вимагати від них діяти в межах чинного законодавства та будь яких вимог, визначених в ЕСВ 2 та інших ЕСВ, які вкажуть відповідні служби ДКП.

ДКП впроваджує та підтримує в дії ефективний механізм подання та розгляду скарг, що дозволить громадам, які зазнають впливу, і працівникам проекту висловлювати занепокоєння щодо організації охорони та дій охоронного персоналу, і передбачає, зокрема, заходи реагування на повідомлення про ГЗНД, сексуальне насильство та експлуатацію дітей, а також інформує громади та працівників проекту про наявність та використання механізмів подання та розгляду скарг відповідно до положень цієї ЕСВ і ЕСВ 10.

ДКП проводить розслідування будь-яких звинувачень у протиправних чи жорстоких діях з боку охоронного персоналу та вживає заходів (або закликає відповідні сторони до дій) для запобігання повторенню таких випадків, а за необхідності повідомляє про протиправні та жорстокі дії державним органам і ЄБРР.

ДКП визначає та забезпечує відповідні санітарно-побутові умови та проживання працівників, враховуючи характер виконуваної роботи та ризики, на які наражаються працівники проекту протягом усього життєвого циклу проекту. Працівники проекту повинні мати доступ до безпечних і гігієнічно чистих приміщень для різних гендерів відповідно до КМП, де вони зможуть відпочивати, харчуватися та митися. Санітарно-побутові умови та умови проживання працівників мають бути добре вентильованими, забезпечувати захист від екстремальних температур і утримуватися в належному стані. Санітарно-побутові умови та умови проживання працівників також мають передбачати безкоштовний і необмежений доступ до якісної гігієни для всіх працівників проекту.

Якщо ДКП надає спальні приміщення для працівників проекту та відвідувачів, то впроваджує та реалізовує політики, які регулюють якість і управління умовами проживання та надання послуг. Послуги із забезпечення санітарно-побутових умов і проживання мають гарантувати надійність конструкцій і належний рівень пристойності, гігієни та комфорту. Приміщення для проживання мають бути добре вентиляльованими, мати належні та безпечні можливості регулювання температури й утримуватися в належному стані. Проживання забезпечується відповідно до КМП та з урахуванням принципів відсутності дискримінації та рівних можливостей, зокрема із запобіганням сексуальним домаганням та іншим формам ГЗНД. Свобода пересування працівників до та із санітарно-побутових приміщень і місць проживання, наданих роботодавцем, не може необгрунтовано обмежуватися.

ЕСВ 5. Землевідведення, обмеження землекористування та вимушене переселення.

На ранньому етапі процесу екологічної та соціальної оцінки, описаного в ЕСВ 1, ДКП має визначити, чи може проект спричинити фізичне та/або економічне переміщення, та оцінити ймовірність виникнення додаткових поточних або майбутніх потреб у землі та ресурсах.

Якщо очікується вплив, що призведе до переміщення, у процесі оцінки визначаються базові соціально-економічні обставини переміщених осіб та потенційні ризики та впливи для них в результаті реалізації проекту. Обсяг оцінки має бути достатнім для визначення потенційної значущості, ймовірності та серйозності впливу та враховувати думки осіб, які зазнають впливу, й відповідних ключових зацікавлених сторін.

Якщо в процесі оцінки виявляється, що проект може спричинити значні ризики та впливи, пов'язані з фізичним та економічним переміщенням людей та/або громад, ДКП залучає кваліфікованих експертів з переселення для надання допомоги в розробці плану переселення, метою якого є розробка та впровадження заходів для врегулювання впливів для переміщених осіб відповідно до ієрархії пом'якшення. Вимоги до плану переселення, який готує Підприємство, визначаються Банком у межах процесу екологічної та соціальної оцінки. План переселення включає аналіз альтернативних проектних рішень і місць реалізації проекту, що показує, як ДКП намагалося уникнути чи мінімізувати фізичне та економічне переміщення. Обсяг і рівень деталізації плану мають відповідати характеру та масштабу проекту, його потенційному впливу, що може призвести до переміщення, та рівню інтересу зацікавлених сторін.

Під час планування та реалізації переселення ДКП визначає, оцінює та врегульовує ризики та вплив на вразливі групи осіб на всіх етапах проектного циклу – від концептуального проектування до підготовки та впровадження. Оцінка вразливості має відповідати контексту та проводитися відповідно до цієї ЕСВ 1.

ДКП реалізує такі заходи:

- проведення аналізу під час соціально-економічних опитувань для визначення відповідних факторів вразливості в контексті території реалізації проекту в співпраці з відповідними зацікавленими сторонами, зокрема громадам, які зазнають впливу;
- визначення вразливих груп осіб на основі результатів такого аналізу вразливості;
- проведення спеціальних консультацій з вразливими групами осіб;
- планування заходів допомоги з урахуванням спеціальних потреб вразливих груп осіб, опис цих заходів в документі планування переселення та забезпечення їх реалізації та фінансування в межах загального бюджету на землевідведення та переселення.

Процес фізичного або економічного переміщення має характерні гендерні аспекти, які враховуються на всіх етапах взаємодії із зацікавленими сторонами, базових досліджень, оцінки впливів, пом'якшення та моніторингу. Вживаються заходи для забезпечення змістовної участі всіх гендерів у консультаціях щодо переселення, зокрема вибір належного часу для проведення зустрічей, забезпечення транспорту, послуг із догляду за дітьми, а також, якщо необхідно, проведення зустрічей тільки для жінок. У проєктах враховуються різні впливи землевідведення, обмеження землекористування та вимушеного переселення для чоловіків і жінок.

Залежно від значущості таких впливів, передбачається за необхідності таке:

- внутрішній аналіз домогосподарств для виявлення відмінностей у джерелах засобів для існування чоловіків і жінок, включно з неформальними джерелами;

- аналіз прав жінок на землю та її використання, зокрема права на спадкування та спільну власність, а також права на використання громадських земель та інших активів;

- аналіз впливів переселення для жінок щодо можливості здійснювати трудову діяльність.

Під час визначення прав на отримання компенсації та її надання враховуються гендерні питання, зокрема:

- (i) продуктивна та домогосподарська діяльність жінок;

- (ii) справедливі методи виплати грошової компенсації;

- (iii) частки у праві власності на нерухоме майно у разі переселення.

ДКП розглядає можливість запропонувати альтернативні методи та/або способи компенсації, особливо в країнах та регіонах, де жінки менш ймовірно мають доступ до офіційних фінансових установ і/або банківських рахунків. У випадках, коли національне законодавство та системи прав володіння не визнають права жінок на володіння або обмін нерухомим майном, ДКП вживає заходів для забезпечення, наскільки це можливо, гарантії права жінок на володіння майном.

У процесі консультацій враховуються думки та інтереси жінок у всіх аспектах планування та реалізації переселення. Досліджуються та документуються побажання жінок і чоловіків щодо механізмів компенсації, землі, що надається взамін, або альтернативного доступу до активів і природних ресурсів замість грошових виплат.

У разі тимчасових обмежень доступу через будівельні роботи проєкту, ДКП забезпечує відновлення доступу до земель і ресурсів або надає альтернативні маршрути доступу з відповідними заходами безпеки для громади. Підприємство компенсує особам, які зазнають впливу, тимчасову втрату через незворотні обмеження доступу за вартістю заміни на період обмеження.

ДКП забезпечує застосування всіх положень цієї ЕСВ до тимчасового відведення землі, що здійснюється підрядниками для будівельних цілей проєкту. Якщо на етапі підготовки плану переселення неможливо визначити додаткові потреби в землі для підрядників, ДКП надає Банку доповнення до плану переселення, щоб розв'язати питання впливу тимчасового відведення землі підрядниками до отримання доступу до землі.

У разі проєктів, що впливають на засоби для існування або джерела доходу, ДКП планує заходи для покращення або щонайменше відновлення джерел доходу чи засобів для існування осіб, які зазнають впливу. У плані визначаються права осіб і/або спільнот, які зазнають впливу, приділяється особлива увага гендерним аспектам і потребам вразливих груп, а також забезпечується їх здійснення у прозорий, послідовний і справедливий спосіб. План має передбачати заходи моніторингу ефективності відновлення засобів для існування під час реалізації, а також оцінку за результатами виконання. Пом'якшення економічного переміщення вважається завершеним після того, як аудит виконання підтвердить, що особи або громади, які

знають впливу, отримали всю передбачену для них допомогу та мали належні можливості для відновлення своїх засобів для існування.

ЕСВ 8. Культурна спадщина.

ДКП повинен уникати негативного впливу на культурну спадщину протягом всього життєвого циклу проекту. Якщо впливу на культурну спадщину уникнути неможливо, ДКП визначає та вживає заходів для пом'якшення впливів відповідно до ієрархії пом'якшення, що може передбачати зміну маршруту або фізичного сліду (footprint) проекту, збереження та реабілітацію на місці, переміщення культурної спадщини, ведення документації та каталогів, а також передачу знань, пов'язаних з культурною спадщиною. Заходи пом'якшення повинні враховувати конкретні вимоги, що стосуються кожного типу культурної спадщини, відповідно до цієї ЕСВ.

Археологічні пам'ятки складаються з упорядкованих фізичних залишків минулої людської діяльності і можуть включати будь-яку комбінацію структурних залишків, артефактів і людських або екологічних елементів, які можуть бути розташовані повністю під землею, частково на поверхні або повністю над землею чи водною поверхнею. ДКП проводить дослідження з використанням доступних джерел, зокрема використовує національні та міжнародні реєстри та списки, враховує високу ймовірність минулої людської діяльності та проводить польові обстеження для документування, картографування та дослідження археологічних залишків. Підприємство документує місцезнаходження та характеристики археологічних пам'яток та матеріалів (зокрема поховань, людських залишків і похоронних предметів), виявлених протягом життєвого циклу проекту, і надає таку документацію національному регулятору або відповідним органам з охорони культурної спадщини.

ДКП консулюється з національним регулятором та експертами з охорони спадщини для визначення відповідних заходів пом'якшення впливу на археологічні пам'ятки та пов'язані матеріали (розкопки та документація або збереження на місці), виявлені під час життєвого циклу проекту, і відповідного управління археологічними матеріалами. Також ДКП консулюється з органами з охорони культурної спадщини для визначення відповідальності за право власності на археологічні пам'ятки та матеріали та забезпечує передачу нагляду за ними відповідним державним органам.

Під будівельною спадщиною розуміються об'єкти та елементи спадщини, які збереглися у вигляді будівель, земляних робіт або споруд, що знаходяться як на поверхні землі, так і під землею. До будівельної спадщини відносяться будівлі, споруди, артефакти та міські або сільські об'єкти, що представляють минулі або сучасні людські поселення, які мають історичне, архітектурне, естетичне або культурне значення.

ДКП визначає та вживає відповідних заходів для мінімізації впливу проекту на будівельну спадщину, які можуть включати документування, збереження на місці (in situ) або реабілітацію, переміщення та інші форми зовнішнього (ex situ) збереження. Якщо реабілітація будівельної спадщини визначається як належний захід пом'якшення, Підприємство зберігає автентичність форми, матеріалів і технік, що використовуються, та намагається зберегти фізичний і просторовий контекст для відповідної будівельної спадщини.

Культурним ландшафтом може бути територія, де традиційні способи використання природних ресурсів сформували ландшафтні особливості, що відображають певну культуру, спосіб життя або історичний період. Прикладом культурного ландшафту є священні пагорби чи

гори, водоспади, печери та скелі, різьблення та малюнки на скелях чи в печерах, а також скам'янілі залишки.

Якщо в результаті оцінки впливу або консультацій був виявлений культурний ландшафт, ДКП визначає природні об'єкти, пов'язані зі значущою культурною спадщиною, людей, для яких такі об'єкти є цінними, а також користувачів та хранителів, які представлятимуть їх у будь-яких обговореннях щодо розташування, охорони та використання об'єктів спадщини.

До рухомої культурної спадщини належать манускрипти, рідкісні книги, документи та публікації, що представляють особливий інтерес (історичні, художні, наукові та літературні), скульптури, картини, статуетки, різьблення, релігійні предмети, фрагменти монументів або історичних будівель, археологічні матеріали, архіви та колекції історичних записів.

ДКП консультується з відповідними органами з охорони культурної спадщини та ключовими зацікавленими сторонами, зокрема користувачами та зберігачами культурної спадщини, для визначення рухомої культурної спадщини, на яку може вплинути проект, та вживає заходів для її охорони протягом усього життєвого циклу проекту. ДКП інформує регулятора та/або відповідних хранителів і передає нагляд за виявленою рухомою культурною спадщиною відповідним органам.

Під підводною культурною спадщиною розуміються сліди людської діяльності, що мають культурну, історичну та/або археологічну цінність, які частково або повністю перебувають під водою. Підводна культурна спадщина включає доісторичні поселення, залишки міст, затонулі кораблі або літаки, які можуть містити людські останки.

ДКП консультується з національним регулятором та експертами з охорони культурної спадщини для визначення відповідних заходів пом'якшення щодо виявленої підводної культурної спадщини та пов'язаних матеріалів, де основна увага має приділятися уникненню впливу на стадії розробки проекту. Якщо в процесі оцінки впливу виявляються ознаки підводної культурної спадщини, Підприємство залучає кваліфікованого експерта для дослідження та документування виявлених об'єктів культурної спадщини.

ДКП проводить змістовні консультації та надає інформацію щодо проекту всім ключовим зацікавленим сторонам з метою:

- (а) виявлення культурної спадщини, на яку може вплинути проект;
- (б) розуміння значення культурної спадщини для користувачів, хранителів і інших ключових зацікавлених сторін, зокрема місцевих громад;
- (с) оцінки впливів і ризиків;
- (д) застосування ієрархії пом'якшення; а також
- (е) визначення можливостей для потенційної вигоди для громади.

Визначення ключових зацікавлених сторін і проведення змістовних консультацій здійснюється відповідно до вимог ЕСВ 10 і включає зберігачів і ключових користувачів виявленої культурної спадщини. Також мають враховуватися жінки та вразливі групи населення.

ДКП, за участю ключових громад, які зазнають впливу, зокрема користувачів і зберігачів культурної спадщини та інших зацікавлених сторін, визначає, чи може розголошення інформації щодо культурної спадщини поставити під загрозу її безпеку або цілісність. У таких випадках Підприємство зберігає інформацію, що стосується культурної спадщини, в таємниці та може не оприлюднювати чутливу інформацію.

На ранньому етапі екологічної та соціальної оцінки ДКП визначає, чи може проект негативно вплинути на культурну спадщину, а також оцінює ймовірність випадкових знахідок. При цьому Підприємство консультується з відповідними органами, експертами, місцевими громадами та іншими ключовими зацікавленими сторонами, зокрема користувачами та зберігачами культурної спадщини, залежно від ситуації.

В процесі оцінки визначається початковий стан і потенційні ризики та впливи проекту для культурної спадщини. Обсяг оцінки має бути достатнім для визначення потенційної значущості, імовірності та серйозності впливу, а також враховувати думку регулятора, користувачів та зберігачів культурної спадщини, експертів з культурної спадщини та інших ключових зацікавлених сторін. Для уникнення виявлених впливів для культурної спадщини ДКП розробляє та реалізує план управління культурною спадщиною (ПУКС), який має включати заходи пом'якшення, розроблені відповідно до ієрархії пом'якшення та з урахуванням КМП.

ДКП залучає експертів з культурної спадщини для участі у дослідженні початкового стану, збору даних і документуванні, визначення значущості культурної спадщини та підготовки ПУКС. Також забезпечує дотримання встановлених вимог підрядниками та іншими третіми особами.

ДКП забезпечує наявність і включення до контрактів, залежно від ситуації, положень щодо поводження з випадковими знахідками, які визначаються як матеріальна культурна спадщина, випадково знайдена під час реалізації проекту. Такі положення мають передбачати повідомлення відповідних компетентних органів про виявлені об'єкти або місця, проведення навчання для працівників проекту, включно зі співробітниками підрядників і субпідрядників, щодо дій у разі випадкових знахідок, а також охорону місця знахідки для запобігання подальшому порушенню або знищенню.

ДКП та його працівники не втручається у випадкові знахідки до проведення оцінки експертом (-ами) з культурної спадщини та визначення дій, що відповідають національному законодавству та цій ЕСВ.

Якщо проект може негативно вплинути на культурну спадщину території, що охороняється законом або іншими ефективними засобами, і/або є міжнародно визнаною чи запропонована для отримання такого статусу національними урядами, ДКП вживає заходів для уникнення такого впливу.

Якщо уникнути впливу неможливо і жодні альтернативні варіанти не є доцільними, ДКП продовжує реалізацію проекту лише за умови:

- дотримання місцевих, національних і міжнародних вимог щодо відповідної культурної спадщини;
- доведення того, що всі запропоновані дії з реалізації проекту є законно дозволеними, що може передбачати виконання оцінки впливу проекту на територію, що охороняється;
- дотримання положень державних планів управління такими територіями шляхом підготовки та виконання оцінки культурної спадщини та відповідного плану управління відповідно до вимог національного законодавства, застосованих міжнародних конвенцій і положень цієї ЕСВ 8;
- проведення консультацій з регуляторами територій, що охороняються, відповідними органами, місцевими громадами та іншими зацікавленими сторонами щодо запропонованого проекту відповідно до ЕСВ 10;
- вивчення можливостей та реалізації програм для підтримки статусу території, що охороняється, та сприяння соціально-економічному розвитку місцевих громад згідно з планом управління територією, що охороняється

Якщо територія проекту містить об'єкти культурної спадщини або перешкоджає доступу до раніше доступних місць культурної спадщини, які використовуються користувачами, хранителями чи іншими членами громади, Підприємство забезпечує постійний і безпечний доступ до таких об'єктів або надає альтернативний маршрут із подібними характеристиками з урахуванням вимог до охорони здоров'я та безпеки.

ДКП розробляє процедури для моніторингу та оцінки реалізації Плану управління культурною спадщиною (ПУКС) та за потреби оновлює його протягом життєвого циклу проєкту для досягнення цілей цієї ЕСВ. ДКП забезпечує перевірку впровадження ПУКС Банком, підготувавши та подавши до ЄБРР звіт про завершення після реалізації всіх передбачених ПУКС заходів пом'якшення.

ЕСВ 10. Взаємодія із зацікавленими сторонами.

Взаємодія із зацікавленими сторонами передбачає наступне:

- визначення та аналіз зацікавлених сторін,
- планування взаємодії із зацікавленими сторонами,
- розкриття інформації, змістовні консультації,
- впровадження механізму подання та розгляду скарг, і
- постійне звітування перед відповідними зацікавленими сторонами.

ДКП вживає заходів для проведення процесу взаємодії без будь-яких форм маніпуляції, втручання, примусу, залякування або утиску щодо зацікавлених сторін.

Якщо під час оцінювання або моніторингу ЄБРР, інших МФО будуть виявлені суттєві ризики утиску чи загрози безпеці зацікавлених сторін у зв'язку з проєктом або Підприємством, ДКП включає до плану взаємодії із зацікавленими сторонами (ПВЗС) заходи, спрямовані на запобігання та пом'якшення цих ризиків, а також розробляє процедуру розслідування заяв або випадків таких дій.

ДКП здійснює взаємодію із зацікавленими сторонами, забезпечуючи їм доступ до своєчасної, актуальної, зрозумілої та доступної інформації у змістовний та ефективний спосіб з урахуванням культурних особливостей.

У процесі взаємодії мають враховуватися гендерні аспекти та залучатися всі відповідні зацікавлені сторони, зокрема вразливі особи та малопредставлені групи.

ДКП зобов'язане вжити відповідних заходів для забезпечення захисту персональних даних і конфіденційності зацікавлених сторін під час взаємодії з ними.

Взаємодія із зацікавленими сторонами розпочинається якомога раніше в процесі розробки проєкту та триває протягом усього його життєвого циклу. Характер і періодичність взаємодії із зацікавленими сторонами на всіх етапах розробки проєкту мають бути сумірними його характеру та масштабу, потенційним негативним екологічним або соціальним ризикам і впливам, визначеним в ЕСВ 1, а також рівню зацікавленості зацікавлених сторін. ДКП дотримується вимог чинного національного законодавства щодо публічної інформації та консультацій, зокрема законів, що передбачають зобов'язання країни-реципієнта відповідно до міжнародного публічного права.

ДКП визначає чіткі ролі, обов'язки та повноваження, а також виділяє конкретні людські та фінансові ресурси для реалізації та моніторингу заходів взаємодії із зацікавленими сторонами та розгляду скарг, включаючи залучення будь-яких третіх сторін.

ДКП визначає та документує зацікавлені сторони, якими можуть бути:

(i) різні особи або групи (або їхні законні представники), на яких впливає або найімовірніше вплине (безпосередньо або опосередковано) діяльність та операції проєкту (постраждалі сторони); або

(ii) особи або групи, які можуть мати інтерес в проєкті (інші зацікавлені сторони).

ДКП визначає ті постраждалі сторони (особи або групи), які є вразливими відповідно до ЕСВ 1.

На основі такого визначення Підприємство додатково визначає зацікавлені сторони, які потребують різних або окремих форм взаємодії, оскільки:

- (а) вони можуть або готові брати участь у процесі взаємодії, зокрема через страх утиску;
- (б) вони можуть зазнавати різних або несумірних ризиків, впливів або обмеженого доступу до переваг від проєкту;
- (с) вони мають різні занепокоєння та пріоритети щодо ризиків та впливів проєкту, механізмів пом'якшення та переваг.

У процесі визначення та аналізу зацікавлених сторін враховується належний рівень деталізації, з урахуванням будь-яких контекстуальних ризиків, визначених відповідно до ЕСВ 1, щоб визначити підхід до взаємодії, який є відповідним для проєкту.

Для проєктів, які ймовірно будуть пов'язані з негативними екологічними та/або соціальними ризиками та впливами, ДКП розробляє та реалізує План взаємодії із зацікавленими сторонами (ПВЗС) або еквівалентну документовану процедуру, пропорційну характеру та масштабам ризиків, впливів і етапу розробки проєкту. ДКП розробляє та оприлюднює План взаємодії із зацікавленими сторонами (ПВЗС) (або еквівалентну процедуру), щоб поінформувати зацікавлені сторони та дати їм можливість надати відгуки. Крім того, для будь-якого проєкту, що потребує проведення оцінки впливу на довкілля та соціальне середовище (ОВДСС), ПВЗС застосовує вимоги щодо оприлюднення інформації та проведення консультацій для проєктів категорії А.

У ПВЗС описується, як має здійснюватися взаємодія з визначеними зацікавленими сторонами впродовж всього проєкту, зокрема терміни та способи взаємодії, інформація, яку буде розкрито, мов(и), на яких розкриватиметься інформація, і тип інформації, яку потрібно зібрати від зацікавлених сторін.

ПВЗС адаптується з урахуванням основних характеристик (зокрема гендеру) та інтересів, сторін, які зазнають впливу, та інших зацікавлених осіб, а також розрізняти різні рівні та методи взаємодії, які можуть бути доцільними для кожної групи, зокрема для вразливих осіб та груп. Рівень деталізації визначатиметься індивідуально в кожному конкретному випадку. Ресурси, доступні для взаємодії із зацікавленими сторонами, визначаються в межах ПВЗС. ПВЗС регулярно переглядається та оновлюється за потреби протягом життєвого циклу проєкту, оскільки ризики, впливи та інформаційні потреби зацікавлених сторін можуть змінюватися. У разі внесення суттєвих змін до ПВЗС ДКП оприлюднює оновлену версію.

Якщо взаємодія із зацікавленими сторонами значною мірою залежить від представників громади, ДКП докладає розумних зусиль, щоб переконатися, що ці особи дійсно представляють погляди громад, що зазнають впливу, і сприяють процесу комунікації, передаючи інформацію своїм спільнотам, а їхні коментарі – Підприємству або відповідним органам влади. У деяких випадках, наприклад під час взаємодії з уразливими групами, які зазнають впливу, перевага надається залученню представників цих спільнот, щоб уникнути ризику завдання шкоди окремим особам, які можуть не бажати бути публічно ідентифікованими.

Якщо взаємодія із зацікавленими сторонами є обов'язком відповідних органів влади, ДКП співпрацює з ними в межах дозволеного для досягнення результатів, що відповідають цій ЕСВ. У разі розбіжностей між місцевими нормативними вимогами та цією ЕСВ ДКП визначає заходи взаємодії для доповнення офіційної нормативної процедури та, за необхідності, зобов'язується виконати додаткові дії.

Якщо точне місцезнаходження проєкту невідоме, ПВЗС має вигляд рамкової стратегії в межах загальної СЕСМ ДКП. У ній визначаються загальні принципи та стратегія для визначення зацікавлених сторін і планування процесу взаємодії відповідно до цієї ЕСВ, яка виконується щойно місцезнаходження стане відомим.

ПВЗС впроваджується на об'єктах своєчасно. У нього включаються процедури та ресурси для забезпечення належної взаємодії із стейкхолдерами на рівні об'єкта, а також того, що зацікавлені сторони, які мешкають поруч із об'єктами ДКП або зазнають впливу від його економічної діяльності, отримують інформацію про екологічну та соціальну діяльність Підприємства та механізм подачі скарг.

Якщо проєкт має екологічні та соціальні впливи, ДКП розкриває відповідну інформацію про проєкт, щойно вона стане доступною, щоб допомогти зацікавленим сторонам зрозуміти ризики, впливи та можливості проєкту.

ДКП надає стейкхолдерам доступ до такої інформації:

- мета, характер, масштаби та тривалість проєкту;
- ризики та потенційні впливи для зацікавлених сторін, запропоновані плани з пом'якшення, що підкреслюють потенційні ризики та впливи, які можуть непропорційно вплинути на вразливі або малозабезпечені групи, а також різні заходи для їх пом'якшення;
- передбачуваний процес взаємодії із зацікавленими сторонами, якщо буде, а також можливості та способи, як зацікавлені сторони можуть брати в них участь;
- час та місце проведення будь-яких передбачуваних публічних консультацій, а також процес, за яким засідання будуть повідомлені, узагальнені та проаналізовані у звіті;
- процедура розгляду будь-яких скарг;
- переваги та можливості проєкту.

Ця інформація розкривається українською мовою в доступній, культурно доречній формі з урахуванням особливих потреб груп, які можуть зазнати диференційного або несумірного впливу проєкту, вразливих осіб або груп населення з певними інформаційними потребами (зокрема інвалідність, грамотність, гендер, мобільність, відмінності в мові або доступності).

Для проєктів категорії В з вищими ризиками до прийняття рішення щодо фінансування ЄБРР, ДКП готує, публічно розкриває та надає Банку для публічного розкриття екологічну та соціальну документацію, що відповідає вимогам і термінам Директиви Банку щодо доступу до інформації.

Протягом усього життєвого циклу проєкту Підприємство регулярно надає інформацію визначеним зацікавленим сторонам. Періодичність, спосіб надання та зміст інформації, що надається, відповідають характеру проєкту та його негативним екологічним і соціальним ризикам і впливам, зацікавленим сторонам та рівню зацікавленості, як зазначено в ЕСП.

ДКП проводить змістовні консультації, враховуючи характер і масштаби негативних впливів і ризиків проєкту, а також рівень зацікавленості сторін. Якщо Підприємство провело такі консультації тоді надається документальне підтвердження такої взаємодії.

Змістовні консультації — це двосторонній процес, який:

- починається на ранніх етапах планування проєкту для збору початкових думок щодо пропозиції проєкту та врахування їх у проєктуванні, відповідно до ієрархії пом'якшення;
- заохочує зворотний зв'язок від стейкхолдерів, особливо як спосіб інформування про розвиток проєкту та залучення зацікавлених сторін до визначення та пом'якшення екологічних і соціальних ризиків і впливів;
- продовжується на постійній основі протягом усього свого життєвого циклу, зокрема у випадках, коли виникають ризики або впливи, а також коли вживаються заходи для їхнього пом'якшення;
- ґрунтується на попередньому оприлюдненні та поширенні відповідної, прозорої, об'єктивної та легко доступної інформації в термін, що забезпечує можливість проведення консультацій із зацікавленими сторонами та врахування їхніх думок щодо проєкту;

- проводиться у формі з урахуванням культурних особливостей на відповідних місцевих мовях, є зрозумілим для зацікавлених сторін і враховує процеси прийняття рішень зацікавленими сторонами;

- проводиться добросовісно учасниками з обох сторін і враховує та реагує на зворотний зв'язок;

- підтримує активну та інклюзивну взаємодію з різними сторонами, які зазнають впливу, зокрема тих, що є вразливими, зазнають маргіналізації та/або дискримінації або є недостатньо представленими, і включає спеціально розроблені заходи для забезпечення їх ефективної участі, за потреби;

- є вільним від зовнішньої маніпуляції, втручання, примусу, дискримінації, залякування та помсти;

- документується Підприємством.

ДКП своєчасно інформує осіб, які брали участь у процесі публічних консультацій, про фінальне рішення щодо проєкту, будь-які супутні екологічні та соціальні заходи з пом'якшення впливів, переваги проєкту для місцевих громад, а також причини та міркування, на яких ґрунтується таке рішення. Ця інформація має включати резюме отриманого зворотного зв'язку та коротке пояснення, як він враховувався, або причини, чому це не було зроблено, а також доступний механізм подання та розгляду скарг.

ДКП проводить змістовні консультації на постійній основі протягом усього життєвого циклу проєкту та реагує на думки і занепокоєння зацікавлених сторін, коли вони виникатимуть. Консультаційні заходи будуть необхідні на ключових етапах проєкту щодо ефективності заходів пом'якшення та/або з питань, що хвилюють зацікавлені сторони, включаючи ті, що були визначені через механізм подання та розгляду скарг проєкту.

За потреби, ДКП звертається до зацікавлених сторін за відгуками щодо ефективності заходів пом'якшення.

Для проєктів категорії А ДКП здійснює формальне оприлюднення інформації за участю зацікавлених осіб та з проведенням консультацій на кожному етапі ОВДСС, з урахуванням стадії розвитку проєкту.

ДКП окреслює обсяг питань із визначеними зацікавленими сторонами на ранньому етапі ОВДСС, щоб забезпечити виявлення ключових ризиків і впливів, які повинні бути оцінені в межах ОВДСС. У процесі визначення обсягу питань зацікавлені сторони матимуть змогу надавати коментарі та рекомендації щодо проєкту ПВЗС та інших відповідних документів.

До прийняття ЄБРР рішення про фінансування, ДКП готує, оприлюднює та надає Банку для публічного розкриття ОВДСС та супутню документацію.

Процес консультацій та оприлюднення інформації має відповідати всім застосовним вимогам національного законодавства про оцінку впливу на навколишнє середовище та іншим відповідним законам. ДКП публічно розкриває резюме процесу оприлюднення інформації та консультацій, включаючи отриманий зворотний зв'язок від зацікавлених сторін та відповідь на нього Підприємства (резюме консультацій). ДКП тримає ОВДСС у публічному доступі протягом усього життєвого циклу проєкту, але до неї можуть періодично вноситися доповнення, після завершення проєкту вона передається на архівне зберігання за умов своєчасного надання до неї доступу на вимогу.

ДКП розробляє процедуру зовнішніх комунікацій пропорційну ризикам та потенційно негативним впливам проєкту, в яку включаються способи отримання та реагування на зовнішні комунікації від зацікавлених сторін проєкту.

ДКП має знати занепокоєння зацікавлених сторін щодо проєкту та реагувати на них своєчасно. Для цього Підприємство впроваджує ефективний механізм подання та розгляду скарг

на якомога ранішому етапі проекту, щоб отримувати та сприяти усуненню занепокоєнь і розв'язанню скарг зацікавлених сторін зокрема щодо екологічної та соціальної діяльності ДКП.

Механізм подання та розгляду скарг має бути сумірним ризикам та потенційно негативним впливам проекту, зокрема:

(i) ДКП інформує зацікавлені сторони про механізм подання та розгляду скарг під час заходів із взаємодії та враховує будь-який зворотний зв'язок під час розроблення та впровадження такого механізму.

(ii) Механізм подання скарг забезпечує швидке, прозоре та ефективне реагування на занепокоєння з урахуванням культурних особливостей та дотриманням права, без маніпуляцій, втручання, примусу, залякування та помсти, а також легко доступний для всіх сторін, що зазнають впливу, безкоштовно.

(iii) Врегулювання скарг здійснюється з урахуванням культурних особливостей, з обережністю, об'єктивно, чутливо та чуйно до потреб і занепокоєнь зацікавлених сторін. Механізм також передбачає можливість подання та розгляду анонімних скарг і забезпечує безпеку, конфіденційність і захист персональних даних зацікавлених сторін.

(iv) Механізм подання скарг є інклюзивним і чутливим до гендерних аспектів і включає спеціально розроблені заходи для зацікавлених сторін з особливими потребами, зокрема вразливих категорій осіб.

(v) Механізм подання та розгляду скарг передбачає спеціалізовані канали повідомлення інформації, навчений персонал, підтримку фахівців і процедури реагування на певні скарги, як-от скарги, пов'язані з гендерно обумовленим насильством, сексуальним насильством і експлуатацією дітей (включаючи механізми повідомлення інформації з урахуванням потреб дітей), а також на випадки домагань або помсти.

(vi) Механізм подання та розгляду скарг включає механізм подання апеляції/відновлення прав. ДКП розгляне можливість застосування медіації для вирішення скарг на проектах, де існують значні занепокоєння з боку громади. Механізм подання та розгляду скарг не обмежує доступ до судових або адміністративних засобів захисту.

(vii) Впровадження механізму подання та розгляду скарг підлягає регулярному моніторингу, а тенденції аналізуються для покращення його функціонування.

ДКП здійснює моніторинг ефективності процесу взаємодії та механізму подання та розгляду скарг відповідно до положень ЕСВ 1. Моніторинг проводиться для внесення змін до процесу взаємодії та механізму подання та розгляду скарг з метою покращення їх ефективності за вимогою. Для проектів із потенційно значними ризиками або негативними впливами для громади, що зазнає впливу, та залежно від рівня зацікавленості стейкхолдерів, ДКП може залучати членів громади або інших відповідних зацікавлених осіб до участі в екологічному та соціальному моніторингу, як зазначено в ЕСВ 1.

Під час реалізації проекту ДКП може бути зобов'язане готувати, публічно розкривати та/або надавати Банку для публічного розкриття звіти з екологічної та соціальної діяльності, відповідно до вимог та термінів, визначених в Директиві Банку щодо доступу до інформації.

ПВЗС має включати положення щодо взаємодії із зацікавленими сторонами, якщо на будь-якому етапі життєвого циклу проекту відбудуться зміни, що призведуть до значних змін у його екологічних або соціальних ризиках та впливах. Підприємство повідомляє зацікавленим сторонам, як ці ризики та впливи будуть пом'якшені. У разі значних негативних ризиків і впливів ДКП зобов'язано провести додаткові консультації.

2.2. Професійна спроможність та компетентність з екологічних і соціальних питань.

Контроль за додержанням вимог СЕСМ ДКП покладено на заступника директора з виробництва, який несе загальну відповідальність за управління екологічними, соціальними вимогами та вимогами у сфері охорони здоров'я та безпеки, в тому числі за впровадження цієї СЕСМ.

Завдання та обов'язки в управлінні ЕСВ розділено між відповідними підрозділами ДКП:

- (i) службою енергетичного менеджменту,
- (ii) відділом охорони праці,
- (iii) відділом управління персоналом,

які в виконанні положень СЕСМ безпосередньо підпорядковуються заступнику директора з виробництва та директору ДКП.

Запланована організація СЕСМ ДКП з управління екологічними і соціальними вимогами представлена на Схемі 2.

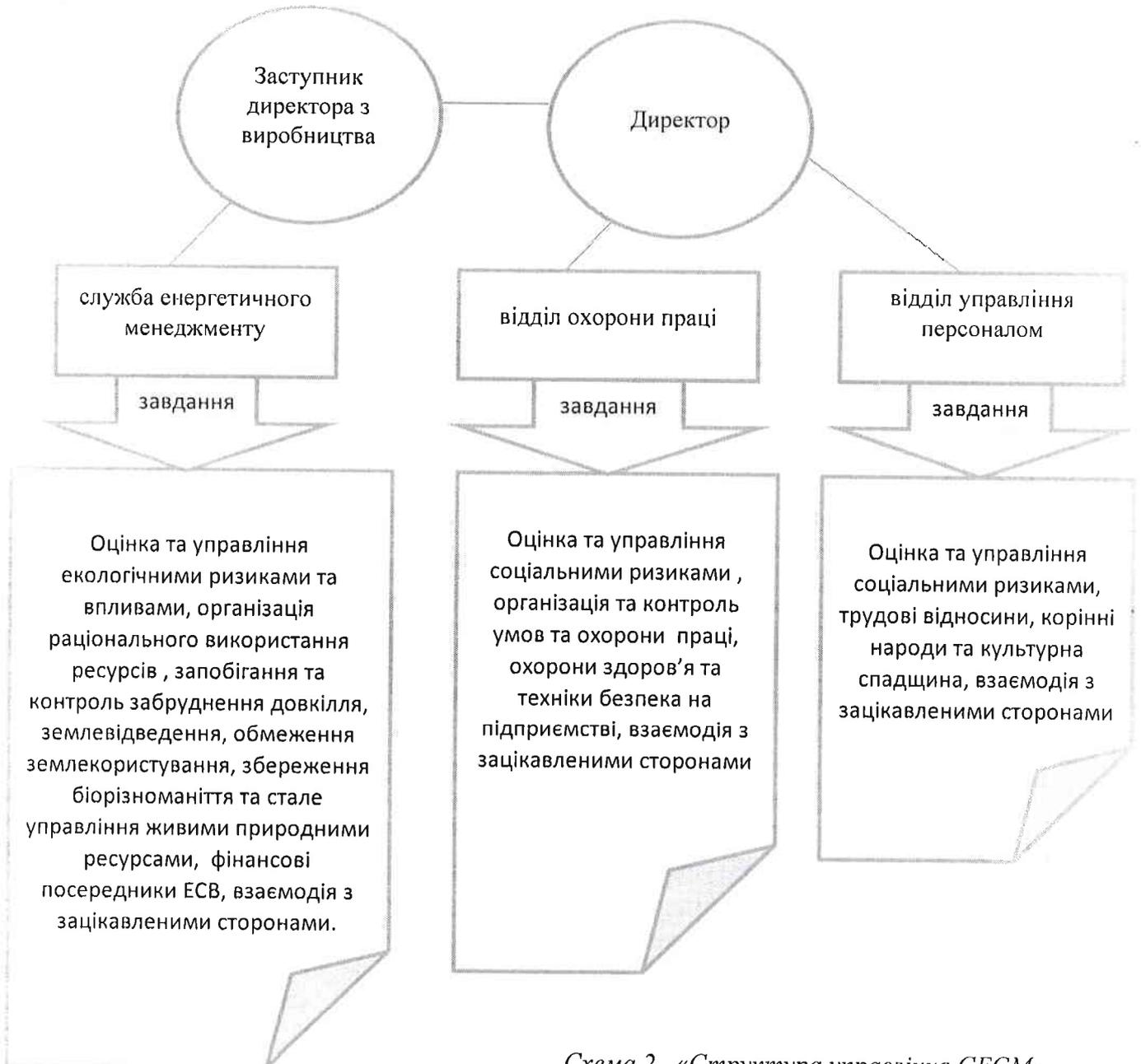

Схема 2. «Структура управління СЕСМ».

2.3. Процедури нагляду, моніторингу та звітності щодо екологічних і соціальних питань.

Процедури нагляду, моніторингу та звітності в рамках СЕСУ ДКП складаються з наступних компонентів:

- (i) Періодичний моніторинг та звітність з екологічних і соціальних питань;
- (ii) Вимоги до звітності про інциденти та нещасні випадки та їх розслідування;
- (iii) Управління невідповідностями щодо екологічних і соціальних питань;
- (iv) Періодична звітність з екологічних і соціальних питань ЄБРР та іншим МФО .

2.4. Процедура управління ЕС ризиками та впливами.

В екологічній та соціальній оцінці проекту враховуються як екологічні та соціальні ризики та впливи проекту, так і екологічні та соціальні ризики та впливи для самого проекту. Якщо проект не відповідає зазначеним вимогам, ДКП ухвалює План екологічних та соціальних заходів (ПЕСЗ) для забезпечення відповідності ЕСВ у терміни, прийнятні для ЄБРР, Світового банку, NEFCO, ПРООН та іншими міжнародними фінансовими організаціями (МФО) що фінансують даний проект.

ДКП зобов'язане реалізувати ПЕСЗ для управління екологічними та соціальними ризиками та впливами проекту відповідно до ЕСВ

Через свої Екологічні і соціальні вимоги ДКП бере на себе зобов'язання сприяти підвищенню стійкості та інклюзивному зростанню українського енергетичного сектору та впровадити та підтримувати комплексну систему екологічного та соціального менеджменту (СЕСМ) або еквівалентну систему менеджменту, що відповідає характеру й масштабу проекту та рівню його екологічних та соціальних ризиків та впливів, відповідно до цієї ЕСВ і КМП. Мета такої системи менеджменту — інтегрувати реалізацію ЕСВ у спрощений і скоординований процес і впровадити його в основну операційну діяльність ДКП. СЕСМ включає загальну політику або політики, в яких визначаються екологічні та соціальні зобов'язання і цілі, що дозволяють ДКП досягти належних екологічних та соціальних показників.

ДКП прийняло та опублікувало «Систему екологічного та соціального менеджменту» (СЕСМ), що включає Екологічні і соціальні вимоги як основний елемент цієї СЕСМ. У цих Екологічних і соціальних вимогах ДКП визначає своє зобов'язання щодо врахування екологічних і соціальних аспектів у процесі виконання проектів та в подальшій своїй діяльності з метою усунення екологічних і соціальних ризиків та впливів, пов'язаних діяльністю та управління ними, а також забезпечення того, щоб діяльність підрядників та основних постачальників не завдавала шкоди людям та навколишньому середовищу протягом усього терміну виконання проектів.

2.5. Зовнішній зв'язок та оприлюднення.

ДКП запроваджує механізм зовнішніх комунікацій з метою забезпечення ефективного виконання проекту. Цей механізм складається з наступних ключових компонентів:

- (i) залучення зацікавлених сторін;
- (ii) Розкриття інформації;
- (iii) Механізм розгляду та врегулювання скарг від громадськості.

З огляду на поточні ризики, пов'язані з війною, та динаміку в регіоні, особиста взаємодія може бути замінена іншими формами взаємодії, включно з інтернет- або телефонним зв'язком, віртуальними зустрічами тощо, коли це буде вважатися за необхідне.

Цю Систему екологічного та соціального менеджменту (СЕСМ) буде опубліковано на вебсайті ДКП «Луцьктепло» невдовзі після її затвердження директором.

Розділ 3. Перегляд та оновлення СЕСМ

СЕСМ ДКП переглядається раз на два роки протягом впровадження СЕСМ з метою оцінки ефективності впровадження та оновлюється за необхідності для відображення змін у національному законодавстві, стандартах МФО, політиці ЄБРР та інших змін або за певних обставин, наприклад, у разі змін в організаційній структурі, після значних інцидентів, після впровадження нових інструментів, програмного забезпечення або бази даних до системи управління екологічними і соціальними ризиками ДКП, тощо.

Додаток № 1. КЛАСИФІКАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ РИЗИКІВ.

Проекти підлягають класифікації відповідно до категорії екологічного та соціального ризику (ЕС-ризик).

Для визначення категорії ЕС-ризиків, або оцінки ЕС-ризиків, використовується наступна шкала:

Категорія ризику	Опис категорії ризику
Високий	Проект може спричинити широкий спектр значних та довготривалих негативних ризиків і впливів на населення або навколишнє середовище . Це може бути пов'язано з комплексним характером проекту, його масштабом (від великого до дуже великого) або чутливістю місця (місць) реалізації проекту. Діяльність та оцінка фінансового проекту по Підприємству підлягають Оцінці впливу на довкілля .
Суттєвий	Проект може бути не таким складним, як проекти з високим ступенем ризику , його екологічні і соціальні наслідки можуть бути меншими (від великих до середніх); місце розташування може бути не у високочутливій зоні, але деякі ризики та впливи можуть бути суттєвими та довготривалими. Діяльність та оцінка фінансового проекту по Підприємству підлягають Оцінці впливу на довкілля .
Помірний	Потенційні негативні ризики та впливи на населення та/або навколишнє середовище не є значними. Це пов'язано з тим, що проект не є складним та/або великим , не передбачає діяльності, яка може завдати шкоди людям або навколишньому середовищу, і розташований далеко від екологічно або соціально чутливих територій. ЕС-ризики в такому випадку можна попередити або максимально нівелювати (пом'якшити) , у т.ч. і завдяки встановленому Плану коригувальних заходів (ПКЗ).
Низький	Проект класифікується як проект з Низьким рівнем ризику , якщо його потенційні несприятливі ризики та впливи на населення та/або навколишнє середовище, ймовірно, є мінімальними або несуттєвими . Такі проекти мають незначні ризики та впливи або взагалі не мають жодних негативних ризиків та впливів, і не потребують подальшої екологічної і соціальної оцінки після первинного скринінгу.

Додаток № 2. СПИСОК ВИКЛЮЧЕНЬ (ЗАБОРОН) ЄБРР.

1. Виробництво, торгівля або використання військової техніки, зброї, у т.ч. суперечливої зброї в рамках політики оборонного сектору Групи BNP Paribas (Протипіхотні наземні міни; касетні боєприпаси; ядерна, хімічна, бактеріологічна зброя; боєприпаси зі збідненим ураном; товари, які призначені для здійснення смертної кари, тортур, жорстоких і негуманних дій, здійснення покарань, дій, що принижують гідність).
2. Діяльність фінансових установ або компаній, що надають фінансові послуги.
3. Діяльність страхового бізнесу.
4. Виробництво або експорт чи імпорт тютюнових виробів чи міцних алкогольних напоїв.
5. Діяльність з продажу тютюнових виробів чи міцних алкогольних напоїв (за винятком випадків, якщо продаж тютюнових виробів чи міцних алкогольних напоїв є супутньою діяльністю щодо основної господарської діяльності юридичної особи).
6. Діяльність казино або інших гральних закладів.
7. Діяльність щодо спекулятивних інвестицій у майно або валюти або здійснення інших спекулятивних інвестицій.
8. Інвестування в цінні папери будь-якого виду, включаючи інвестиції в акціонерний капітал інших компаній.
9. Технології, що, зокрема, використовуються для діяльності у сфері видобування, обробки (включаючи очищення), транспортування (перевезення та дистрибуція), зберігання та використання нафти та газу для виробництва електроенергії (окрім як для цілей власного споживання).
10. Технології, що, зокрема, використовуються для спалювання, транспортування та видобування торфу та горючих корисних копалин з високим вмістом вуглецю, наприклад, вугілля, нафтового палива або горючих сланців.
11. Будь-яка діяльність, що значиться в Списку Природоохоронних та Соціальних Виключень ЄБРР, наведеному у Додатку 1 до застосовної Природоохоронної та Соціальної Політики ЄБРР (Природоохоронна та Соціальна Політика ЄБРР від 25 квітня 2019 року);
12. Котли на невідновлюваному паливі, газова інфраструктура та обладнання.
13. Виробництво або торгівля продукцією, яка містить ПХБ.
14. Виробництво, торгівля та використання азбестових волокон, а також товарами чи сумішами, в які ці волокна навмисно додані.
15. Виробництво або торгівля фармацевтичною продукцією, пестицидами/гербіцидами та іншими небезпечними речовинами⁸.
16. Виробництво речовин, що зменшують озоновий шар, або торгівля такими речовинами.
17. Виробництво, використання або торгівля стійкими органічними забруднюючими речовинами.
18. Торгівля дикими тваринами та рослинами або виробництво продукції з диких тварин та рослин, або торгівля такою продукцією, яка увійшла в перелік Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення.
19. Транскордонне переміщення відходів, заборонене згідно з міжнародним публічним правом.
20. Примусове виселення.
21. Видобування енергетичного вугілля або потужності для виробництва електроенергії з вугілля.
22. Розвідка нафтових родовищ.

23. Проекти видобування нафти, за винятком рідких і виключних обставин, коли всі кошти за проектом використовуються для скорочення викидів ПГ або факельного спалювання супутнього газу на існуючих родовищах.

24. Діяльність, що включає у себе примусове годування качок і гусей.

25. Утримання тварин, основною метою якого є виробництво хутра, чи будь-яка діяльність, що включає у себе виробництво хутра.

26. Експорт ртуті та її сполук, а також виробництво, експорт та імпорт широкого спектру продукції, в якій використовується ртуть.

27. Види діяльності, заборонені законодавством країни, у якій здійснюється проект, або міжнародними конвенціями, які стосуються захисту ресурсів біорізноманіття або культурної спадщини.

28. Дрифтерне риболовство у морському середовищі з використанням сіток, довжина яких перевищує 2,5 км.

29. Транспортування нафти або інших небезпечних речовин у танкерах, які не відповідають вимогам Міжнародної морської організації.

30. Торгівля товарами без наявності відповідних експортних або імпортних ліцензій або інших свідоцтв надання дозволу на транзит від відповідних країн експорту, імпорту, та, якщо це стосується відповідної ситуації, транзиту.

31. Діяльність, що призводить до примусового переселення.

Додаток № 3. ПРОЄКТИ КАТЕГОРІЇ «А».

1. Нафтопереробні заводи (за винятком підприємств, які виготовляють із сирової нафти виключно мастильні матеріали) та виробничі підприємства для газифікації та зрідження вугілля чи бітумінозного сланцю потужністю 500 т на добу та вище.

2. Теплові електростанції та інші потужності, призначені для спалювання з рівнем виробництва тепла 300 МВт або більше, а також атомні електростанції та інші ядерні реактори, зокрема демонтаж або виведення з експлуатації таких станцій або реакторів (крім дослідницького устаткування для виробництва та конверсії здатних до ядерного ділення матеріалів та паливної сировини, максимальна потужність яких не перевищує 1 кВт постійного теплового навантаження).

3. (а) Потужності для повторного перероблення опроміненого ядерного палива і
(б) потужності, призначені для:

- (i) виробництва або збагачення ядерного палива;
- (ii) перероблення опроміненого ядерного палива або високоактивних радіоактивних відходів;
- (iii) остаточної утилізації опроміненого ядерного палива;
- (iv) виключно для остаточної утилізації радіоактивних відходів та
- (v) виключно для зберігання (запланованого на період довше 10 років) опроміненого ядерного палива чи радіоактивних відходів за межами об'єктів, на яких вони використовувалися чи утворилися.

4. Комбінати для початкового виплавляння чавуну та сталі; потужності для виробництва чорнових кольорових металів з руди, концентратів або вторинної сировини з застосуванням металургійних, хімічних або електролітичних процесів.

5. Комплексні хімічні виробничі потужності: для виробництва в промислових масштабах речовин з використанням процесів хімічної конверсії, в яких декілька вузлів/ділянок розташовані поряд та функціонально взаємопов'язані, для виробництва: базових органічних речовин; базових неорганічних речовин; добрив на основі фосфору, азоту та калію (простих або комплексних); базових продуктів для захисту рослин та біоцидів; базових фармацевтичних речовин з використанням хімічних або біологічних процесів; вибухових речовин.

6. Будівництво автомобільних доріг, шосе та дальніх залізничних ліній; аеропортів з довжиною основних злітно-посадкових смуг 2100 метрів або більше; нових доріг з чотирма або більшою кількістю смуг, або зміна траси та/або розширення існуючих доріг до чотирьох або більшої кількості смуг, якщо неперервна довжина таких нових доріг, ділянок доріг зі зміненим напрямком та/або розширених ділянок доріг становить 10 км або більше.

7. Трубопроводи діаметром більше 800 мм і довжиною більше 40 км, термінали та пов'язані з ними об'єкти для транспортування газу, нафти та хімічних речовин у великих обсягах чи для транспортування потоків двоокису вуглецю (CO₂) для геологічного зберігання у тому числі пов'язані з ними компресорні станції.

8. Сховища для геологічного зберігання двоокису вуглецю

9. Установки для вловлювання потоків CO₂ з метою геологічного зберігання загальною потужністю вловлювання 1,5 мегатонн CO₂ на рік чи більше.

10. Великі морські порти, внутрішні водні шляхи та порти для перевезень внутрішніми водними шляхами; торгові порти, причали для завантаження та розвантаження, пов'язані з внутрішніми та зовнішніми портами (за виключенням поромних причалів).

11. Великі об'єкти з перероблення та утилізації відходів для спалювання, хімічної переробки або захоронення на полігонах шкідливих, токсичних або небезпечних відходів.

12. Великі заводи з утилізації безпечних відходів шляхом спалювання або хімічного оброблення безпечних відходів потужністю понад 100 т на добу.

13. Великі греблі та інші споруди, призначені для утримання або постійного зберігання води, якщо новий або додатковий обсяг води, що утримується або зберігається, перевищує 3 млн куб. м.

14. Викачування ґрунтових вод або проекти штучного поповнення ґрунтових вод у випадках, коли річний об'єм води, яка має видобуватись або закачуватись, становить 10 млн. куб. м або більше.

15. Роботи з переміщення водних ресурсів між басейнами річок, якщо метою такого переміщення є запобігання можливому дефіциту води, і якщо кількість води, яка переміщується, перевищує 100 млн куб. м на рік, або роботи з переміщення водних ресурсів між басейнами річок, якщо багаторічна середня витрата води басейну забору перевищує 2000 млн куб. м на рік, а кількість води, яка переміщується, перевищує 5% цієї витрати. (В обох випадках виключається переміщення трубопровідної питної води.).

16. Промислові потужності для:

(а) виробництва паперової маси з дерева або подібних волокнистих матеріалів;

(б) виробництва паперу та картону з виробничою потужністю понад 200 метричних тонн висушеного на повітрі матеріалу на добу.

17. Кар'єри та відкрите видобування мінеральних копалин, якщо площа ділянки перевищує 25 га, а також видобування торфу, якщо площа ділянки перевищує 150 га.

18. Видобування нафти та природного газу для комерційних потреб, якщо обсяг видобування перевищує 500 т на день для нафти або 500 тис. куб. м на день для газу.

19. Потужності для зберігання нафти, нафтохімічної або хімічної продукції місткістю 200 тис. тонн або більше.

20. Великомасштабна заготівля деревини або вирубка лісів на значних територіях.

21. Муніципальні споруди для очистки стічних вод з потужністю, що перевищує еквівалент населення у 150 тис. осіб.

22. Великі муніципальні об'єкти для перероблення та утилізації твердих побутових відходів.

23. Будівництво великомасштабних туристичних об'єктів та об'єктів роздрібної торгівлі.

24. Будівництво високовольтних повітряних ліній електропередач.

25. Великомасштабні вітроенергетичні установки для виробництва електроенергії (вітрові ферми) зі значним екологічним або соціальним впливом.

26. Великомасштабна рекультивация земель і морські днопоглиблювальні роботи.

27. Великомасштабне первинне сільське господарство або насадження лісів, що включає інтенсифікацію, зміну призначень земель або конверсію пріоритетних аспектів біорізноманіття та/або критичних місць існування.

28. Заводи для дублення шкір потужністю понад 12 т готової продукції на добу.

29. Потужності для інтенсивного вирощування птиці або свиней, які мають понад:

(а) 85 тис. місць для бройлерів, 60 тис. місць для курей-несучок;

(б) 3 тис. місць для свиней на відгодівлі (вагою понад 30 кг); або

(с) 900 місць для свиноматок.

30. Проекти, які планується впроваджувати у вразливих місцевостях міжнародного, національного або регіонального значення, або які ймовірно можуть мати відчутний вплив (у тому числі кумулятивний вплив у поєднанні з впливом від інших минулих, теперішніх та обґрунтовано очікуваних у майбутньому проектів) на такі місцевості, навіть якщо тип проекту не зазначений в цьому переліку. Такі вразливі місцевості включають, зокрема, національні захищені зони, які визначені національним законодавством та/або міжнародно визнані, чи відповідний

статус яких пропонується національними урядами; критичні середовища існування або інші екосистеми, які підтримують пріоритетні аспекти біорізноманіття, території, які мають археологічну або культурну цінність, а також території, важливі для корінних народів або інших вразливих груп.

31. Проекти, які можуть мати значні негативні соціальні впливи на осіб чи групи осіб, на яких такі проекти можуть впливати прямо чи опосередковано.

32. Проекти, які можуть передбачати значне недобровільне переселення або економічне переміщення.

ПЛАН ЕКОЛОГІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ЗАХОДІВ - ПЕСЗ (ESAP)

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність /переваги)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
ESR1	<p>Оцінка й управління екологічними та соціальними ризиками та впливами</p> <p>1.1 Призначення ДКП «Луцьктепло» групи реалізації Проекту (PIU), так званої Робочої групи, яка нестиме відповідальність за підготовку щорічного екологічного та соціального звіту (AESR). AESR звітуватиме про стан виконання Плану екологічних та соціальних заходів (ESAP), а також про виконання Плану екологічного та соціального менеджменту (ESMP). Також звітуватиме про ефективність системи екології, охорони здоров'я, та безпеки (EHSS), та про заходи щодо залучення зацікавлених сторін відповідно Плану відновлення засобів до існування (LRF), Плану взаємодії із зацікавленими сторонами (SEP) та питань вирішення скарг.</p>	<p>Відповідність вимогам ЄБPP - ESR.</p> <p>Цітке формулювання заходів для уникнення наслідків, управління пом'якшенням наслідків та моніторингу діяльності Компанії.</p>	<p>ESR1; ESR10</p>	<p>Група PIU використовує власні ресурси та ресурси ДКП «Луцьктепло».</p> <p>Підрядник має забезпечити потрібні похідні дані для AESR, включаючи звітність про узгоджені показники, використовуючи власні ресурси.</p>	<p>Щорічне подання (перед будівництвом, на етапі будівництва та експлуатації).</p>	<p>Подання щорічного екологічного та соціального звіту (AESR), в якому подаються звіти про: План екологічних та соціальних заходів (ESAP) та План екологічного та соціального менеджменту (ESMP), ефективність виконання EHSS, заходи щодо залучення зацікавлених сторін відповідно до Плану відновлення засобів до існування (LRF) та Плану залучення зацікавлених сторін (SEP).</p>	
	<p>Підрядники роблять потрібний внесок в AESR, включаючи звітність про узгоджені показники та заходи усунення будь-яких невідповідностей до вимог ЄБPP.</p>						
	<p>Призначення групою PIU контролюючого інженера, який повинен наглядати за Підрядником з огляду на виконання рекомендацій та вимог, які визначені в плані ESMP та іншій документації.</p> <p>Контролюючий інженер допомагає в підготовці AESR.</p>						
1.2	<p>Розроблення та впровадження групою PIU Політики з екології, охорони здоров'я та безпеки (EHS) та Систему екологічного та соціального управління (ESMS) протягом усього життєвого циклу Проекту. Оновлена екологічна політика повинна бути оприлюднена на офіційному веб-сайті та дошках оголошень ДКП «Луцьктепло».</p>	<p>Оптимізація управління навколишнім середовищем та соціальним середовищем через формалізований документ та пов'язану з ним систему. Цітке формулювання бачення Компанії щодо екологічного та соціального управління Проектом, наявних структур та зобов'язань вищого керівництва.</p>	<p>ESR1; Найкращий досвід</p>	<p>Група PIU використовує власні ресурси та ресурси ДКП «Луцьктепло».</p> <p>Ресурси, що потрібні для створення групи PIU, визначені у 1.4.</p>	<p>Група PIU запроваджує Політику EHS, ESMS та детальний план ESMP (перед будівництвом).</p>	<p>Розроблена та реалізована система ESMS</p>	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність /перевати)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
	<p>ESMS має відповідати міжнародним стандартам (ISO 14001: 2015 та ISO 45001: 2018), ESR1, міжнародним конвенціям, які підписані Україною, національному законодавству та вимогам, які викладені у основних планах проекту (наприклад, Оцінка впливу на навколишнє середовище та соціум (ESIA, ESAP, ESMP, SEP та LRF).</p> <p>PIU – розробляє ESMP, для підготовки та впровадження детального плану ESMP. Цей план ESMP підтримує виконання законодавчих вимог в Системі екології, охорони здоров'я та безпеки EHSS Проекту та інших вимог та зобов'язань.</p> <p>Детальний ESMP включатиме План екологічного та соціального менеджменту будівництва (CESMP) (готується підрядником).</p> <p>ESMP також включає детальний Оперативний план екологічного та соціального менеджменту (OESMP) (готується групою реалізації проекту - PIU).</p> <p>Плани CESMP та OESMP підтримуються планами управління, щодо конкретних питань. Вони будуть розроблені та впроваджені PIU та підрядником.</p> <p>Постійний перегляд та оновлення, як мінімум, щорічно та разом із змінами Проекту та/або законодавства.</p>			<p>Підрядник забезпечує виконання відповідних частин EHSS та CESMP з використанням власних ресурсів.</p> <p>Група PIU має вказати в тендерній документації, що підрядник повинен мати експерта з охорони навколишнього середовища та експерта з охорони здоров'я з відповідними компетенціями.</p>	<p>Група PIU підготовлює план OESMP (перед експлуатацією).</p> <p>Підрядник розробляє детальний план CESMP (перед будівництвом)</p>		
1.3	<p>Група PIU розкриває ESIA, Нетехнічного резюме Проекту (NTS), ESAP, ESMP, SEP та LRF. Група PIU здійснює всі заходи, щодо пом'якшення наслідків, які визначені в ESIA, як це детально описано в ESMP. ESMP – це живий документ, який слід використовувати для документування та контролю за виконанням заходів стосовно пом'якшення наслідків в ESIA.</p>	<p>Виконання вимог ЄБРР (ESR). Інформування та консультування людей щодо екологічних та соціальних питань, пов'язаних із Проектом, та прозорий і своєчасний розгляд скарг. Чітке формулювання заходів щодо уникнення наслідків, управління пом'якшенням та моніторингу Проекту.</p>	<p>ESR1; ESR3; ESR10; Найкращий досвід</p>	<p>Група PIU використовує власні ресурси та ресурси ДКП «Луцьктепло».</p>	<p>120-денний період розкриття інформації. Впровадження заходів пом'якшення наслідків протягом всього Проекту (перед будівництвом, на етапі будівництва та експлуатації).</p>	<p>Розкриття ESIA, NTS, ESAP, ESMP, SEP. Заходи щодо пом'якшення наслідків, визначені в ESIA, впроваджуються протягом усього життєвого циклу Проекту.</p>	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність /перевати)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
1.4	Робоча група РІУ - призначає персонал з обов'язками управління EHSS, проводить навчання та підбір персоналу за потребою. Група РІУ – забезпечує виконання обов'язків щодо управління EHSS на рівні ділянки Проекту. Група РІУ - забезпечує виконання політики щодо ланцюгів постачання.	Чіткий менеджмент Системи екології, охорони здоров'я та безпеки EHSS.	ESR1; ESR2; ESR6; ESR8; Найкращий досвід	РІУ за рахунок власних ресурсів включаючи: - Менеджера з добору персоналу з більш ніж 5-річним досвідом роботи та здатний контролювати команду з підбору персоналу, ефективно спілкуватися та аналізувати дані для зміни та розробки стратегій підбору персоналу. - Менеджера ланцюгів поставок з більш ніж 5-річним досвідом роботи. - Спеціаліста з охорони навколишнього середовища, що знайомий з вимогами ЄБРР та має досвід управління археологічними знахідками, культурною спадщиною та біорізноманіттям. - Спеціаліста з соціальних питань, що ознайомлений з вимогами ЄБРР, досвідчений у впровадженні LRF. - Офіцера зв'язку з громадськістю (CLO), що має відповідні навички та досвід для ефективного управління впровадженням плану SEP. - Спеціаліста з питань безпеки праці з більш ніж 5-річним досвідом роботи, що володіє міцними комунікаційними та організаційними здібностями, що ознайомлений з національними та міжнародними вимогами з питань охорони праці.	Період перед будівництвом	РІУ визначає або наймає потрібні ресурси. Навчання призначеного персоналу завершується згідно графіку навчання. Розроблена та реалізована політика ланцюгу постачання.	
1.5	Створення, підтримка та постійний перегляд процедур звітності про інциденти EHSS для ведення обліку моніторингу, аварій та нещасних випадків. Процедура має бути всеохоплюючою, унікальною та повністю інтегрованою у Проект та застосовуватись для підрядників, що знаходяться на місці.	Менеджмент аварій та нещасних випадків за системою EHSS.	ESR1, ESR4; Найкращий досвід	Підрядник використовує власні ресурси (будівництво). Група РІУ використовує власні ресурси та ресурси ДКП «Луцьктепло» (експлуатація).	Протягом (перед будівництвом, на етапі будівництва та під час експлуатації)	Процедура EHSS звітності про нещасні випадки розроблена. Щомісячні звіти EHSS направляються Підрядником в РІУ. Щорічна звітність в ЄБРР до AESR.	
1.6	Переконавання у своєчасному отриманні всіх необхідних екологічних дозволів на відповідних стадіях реалізації, включаючи, але не обмежуючись, дозволами на будівництво, експлуатацію та закриття.	Дотримання законодавчих вимог.	ESR1; ESR4; ESR6; Дозвільний режим України	Підрядник використовує власні ресурси (будівництво). Група РІУ використовує власні ресурси та ресурси ДКП «Луцьктепло» (експлуатація).	До робіт, на які потрібні дозволи.	Листування з регулюючими органами та копії всіх діючих дозволів та сертифікатів доступні на відповідному етапі розробки.	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність / переваги)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
1.7	Утворення та підтримка Плану управління безпекою та Плану управління зайнятністю (включаючи підбір персоналу), що є частиною ESMР.	Виконання вимог ЄБРР	ESR1; ESR2; ESR4, ESR8	Підрядник (будівництво). Група РІУ з ключовою роллю менеджера з підбору персоналу та персоналу з безпеки (експлуатація).	Протягом (перед будівництвом, на етапі будівництва та під час експлуатації).	Впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, визначених у плані ESMР.	
1.8	Щомісячна перевірка виконання робіт з умов та охорони праці (ОHS). Розробити процедуру нагляду за діяльністю підрядників та субпідрядників у сфері охорони навколишнього середовища, охорони праці та техніки безпеки, а також у соціальній сфері під час будівництва (включно з процесом розміщення немісцевих працівників).	Забезпечення виконання вимог ЄБРР підрядником щодо охорони навколишнього середовища, охорони праці та техніки безпеки (згідно OHS), а також у соціальній сфері.	ESR1; ESR4	Група РІУ використовує власні ресурси та ресурси ДКП «Луцьктепло».	Будівництво.	Звіттування в ЄБРР за AESR про результати роботи підрядника з охорони праці.	
ESR2	Трудові відносини та умови праці						
2.1	Розроблення кадрової політики та процедури забезпечення захисту прав працівників відповідно до Кодексу законів про працю України 1972 (із змінами) та вимог ESR2. Кадрова політика повинна: - охоплювати всі категорії працівників, наприклад, безпосередніх працівників та працівників ланцюга поставок; - відповідати вимогам національного законодавства про працю та ESR2; - бути легкодоступною для всіх працівників в паперовому чи/та електронному вигляді; - задовольняти вимоги дитячої та примусової праці; - охоплювати всі питання, пов'язані з мінімальною заробітною платою, робочим часом, оплатою понаднормових робіт, рівність та дискримінацію, скарги працівників, робочий стан, доступ до ресурсів, свободу колективних перемовин.	Інформування працівників про їх права. Зниження ризиків, пов'язаних із працею та скаргами прямих працівників.	ESR2; та Кодекс праці України 1972 (із змінами)	ДКП «Луцьктепло» здійснює підготовку та реалізацію кадрової політики. Група РІУ вимагає від підрядників розробки кадрової політики, яка охоплює ті ж самі питання, завдячуючи вимогам, визначеним в тендерній документації.	Перед будівництвом.	Розроблення політики з керівництва персоналом, забезпечення всіх працівників вільним доступом до нього. Регулярне проведення щомісячних перевірок та аудитів. Впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, визначених у ESMР. Порядок та реєстрація скарг працівників.	
2.2	Удосконалення наявного механізму розгляду скарг відповідно до положень Плану взаємодії із зацікавленими сторонами (SEP). Механізм включатиме положення щодо конфіденційності скарг та скарг, які потребують спеціальних заходів захисту (наприклад, повідомлення про гендерно зумовлене насильство). Критерії належної практики механізму розгляду скарг:	Оптимізація процесу подання скарг для забезпечення можливості працівникам та їхнім організаціям порушувати питання, що стосуються робочих місць, для сприяння вирішенню трудових питань.	ESR2; та Кодекс праці України 1972 (із змінами)	Група реалізації Проекту ДКП «Луцьктепло»	Протягом усього терміну	Послідовність операцій з розгляду скарг	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність /переваги)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий Досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
	<ul style="list-style-type: none"> - процес простий і зрозумілий кожному; - процес доступний для всіх, включаючи субпідрядників; - процес є неупередженим, прозорим і конфіденційним; - є право на супровід; - передбачено анонімні скарги; - є право на оскарження; - процедура не впливає на зовнішні засоби; - постійний перегляд та моніторинг механізму тощо. 						
2.3	<p>Проведення тендерної процедури на виконання будівельних робіт для виявлення та відбору підрядників, які мають необхідні екологічні, соціальні стандарти безпеки та безпеки праці, статистику аварій, системи управління та політики. Підрядник також повинен мати процедури управління ланцюгами поставок.</p>	<p>Чіткий менеджмент Системи екології, охорони здоров'я та безпеки та EHSS. Менеджмент ланцюгу постачання.</p>	<p>ESR1; ESR2; ESR4</p>	<p>Група реалізації Проєкту - РІУ.</p>	<p>Під час процесу вибору підрядника (тендер).</p>		
2.4	<p>Включити до тендерної документації вимоги до підрядників розробити процедури/методичні вказівки для Проєкту з управління питаннями EHSS та визначити заходи пом'якшення наслідків, включаючи (але не обмежуючись), наведеним нижче, прийняття найкращої міжнародної практики відповідно до законодавчої бази України та вимог ЄБРР:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Процедури EHSS; - Праця, умови праці та умови проживання працівників; - Робітників та безпека і охорона громад; - Сталість ланцюгу постач; - Механізм жалоб; - Вимоги до консультацій та розкриття інформації відповідно до вимог SEP. <p>У рамках процесу відбору слід виконувати оцінку політик, процедур та можливостей управління EHSS та попереднього результату.</p>	<p>Мінімізація ризиків та впливів за системою EHSS.</p>	<p>ESR1; ESR2; та Найкращий досвід</p>	<p>Група реалізації Проєкту - РІУ.</p>	<p>Під час процесу вибору підрядника (тендер).</p>	<p>Тендерна та контрактна документація.</p>	
2.5	<p>Контроль постачальників та забезпечення положення про робочий час, мінімальну заробітну плату, мінімальний вік, свободу колективних переговорів, рівність та дискримінацію, які включаються в документи про закупівлю.</p>	<p>Зниження ризиків, пов'язаних із працею та скаргами працівників субпідряду.</p>	<p>ESR2</p>	<p>Підрядник (будівництво). ДКП «Луцькстелло» (експлуатація).</p>	<p>Перед будівництвом, будівництво та в процесі експлуатації.</p>	<p>Регулярні щомісячні перевірки та аудити (закупівля). Реалізація політики ланцюгу постачання та плану закупівлі.</p>	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність / переваги)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
2.6	Впровадження механізму для максимальної зайнятості місцевого населення (наскільки це можливо), враховуючи зобов'язання в рамках гендерної політики. Розробка та реалізації гендерної політики для Проєкту.	Забезпечення рівних можливостей та покращення економічних перспектив мешканців регіону.	ESR2	ДКП «Луцьктепло» розробляє та реалізує гендерну політику. Група PIU вимагає від підрядника дотримуватися гендерної політики та максимальної зайнятості місцевого населення за допомогою тендерних вимог.	Перед будівництвом, на етапі будівництва та експлуатації.	Залучення місцевих працівників у відповідності до гендерної політики. Щорічна звітність до ЄБРР за AESR даних зайнятості. Реалізація гендерної політики.	
2.7	Моніторинг умов та ефективності праці. Судячи з моніторингу таких аспектів: робочий час, стан здоров'я, робочий стан, длі та примусові роботи, а також трудові проблеми та скарги. Група PIU здійснюватиме розгляд скарг відповідно до SER, а підрядник - впроваджувати відповідні положення SER.	Зниження ризику, пов'язаного з трудовими суперечками та скаргами.	ESR2	Група PIU та Підрядник (перед будівництвом та будівництвом). ДКП «Луцьктепло» (експлуатація).	Перед будівництвом, будівництвом та експлуатація.	Група PIU проводить щомісячні інспекції праці та аудит. Група PIU та підрядник впроваджують механізм подання скарг під час будівництва. ДКП «Луцьктепло» впроваджує механізм скарг під час експлуатації. Щорічна звітність до ЄБРР за AESR про скарги.	
ESR3 Ефективне використання ресурсів, запобігання та контроль забруднення довкілля							
<i>Якість повітря</i>							
3.1	Виконання заходів з пом'якшення наслідків, передбачених у ESIA та ESMR (відповідний розділ щодо якості повітря на етапах будівництва та експлуатації).	Мінімізація несприятливих впливів на якість повітря під час будівництва та під час експлуатації.	Директива ЄС про ОВД; ESR3; та Найкращий досвід	Підрядник використовує власні ресурси та зовнішніх консультантів (наприклад якість повітря при потребі). ДКП «Луцьктепло»	Проектування та будівництво. Експлуатація	Реалізація заходів пом'якшення з плану CSEMP (чи OESMP).	
<i>Шум та вібрація</i>							
3.2	Виконання заходів з пом'якшення наслідків, передбачених у ESIA та ESMR (відповідний розділ щодо шуму та вібрації на етапах будівництва та експлуатації).	Мінімізація впливу несприятливого шуму та вібрації під час фази будівництва та під час фази експлуатації.	Директива ЄС про ОВД; ESR3; та Найкращий досвід	Підрядник використовує власні ресурси та зовнішніх консультантів (наприклад шум та вібрація, при потребі). ДКП «Луцьктепло» використовуючи власні ресурси.	Перед будівництвом та будівництвом. Експлуатація.	Реалізація заходів пом'якшення з плану CESMP (чи OESMP).	
<i>Зміна клімату – Викиди парникових газів (GHG)</i>							
3.3	Зпровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, зазначених в ESIA та ESMR (відповідний розділ щодо зміни клімату в фазі будівництва та в фазі експлуатації).	Мінімізація несприятливих для клімату впливів під час будівництва та під час експлуатації.	Директива ЄС про ОВД; ESR3; та Найкращий досвід	Підрядник використовує власні ресурси. Група розраховує викиди ПГ, ДКП «Луцьктепло» реалізує план OESMP.	Перед будівництвом та на етапі будівництва. Перед експлуатацією та під час експлуатації.	Впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, визначених у плані CESMP (чи OESMP). Підрядник розраховує викиди парникових газів (ПГ), пов'язаних з фазою будівництва Проєкту, коли буде доступна детальна проєктна інформація (поширюється на інформацію в ESIA). Хоча це малоімовірно через характер Проєкту, проте якщо розрахунки викидів перед будівництвом перевищуватимуть 25 000 тон CO2 на рік, щорічна звітність буде потрібна протягом всієї фази будівництва.	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність /переваги)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий Досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
<i>Поверхневій воді</i>							
3.4	Виконання заходів пом'якшення наслідків, визначених в ESIA та ESMР (відповідний розділ навколишнього середовища для поверхневих водних об'єктів). Складання водного балансу та стоків, включаючи деталі затверджених дозволів на водопостачання (де це доречно).	Мінімізація несприятливого впливу на водне середовище під час фази будівництва. Запобігання перевантаженню споживання питної та непитної води. Скорочення використання води та утворення стічних вод. Запобігання забрудненню та скидам.	Директива ЄС про ОВД; ESR3; та Найкращий Досвід	Підрядник використовує власні ресурси. Група PIU.	Перед будівництвом та будівництвом. Всі періоди (Перед будівництвом, експлуатацією, та протязом експлуатації).	Реалізація заходів пом'якшення з плану CESMP. Розроблення структурного водного балансу для підтвердження адекватності та сталості джерела водопостачання для питної та непитної води. Група PIU здійснює розрахунок водного балансу Проекту. У разі перевищення потреби у воді понад 5000 м ³ /добу необхідно повідомити ЄБРР та виконати додаткові вимоги відповідно до ESR3 (деталізований водний баланс, заходи з підвищення ефективності використання води, специфічне водокористування, тестування тощо). Деталі дозволів на водопостачання доступні (де це можливо). Реалізація заходів пом'якшення з плану OESMP. Підготовка та реалізація плану управління фільтратом.	
3.5			Директива ЄС про ОВД; ESR3; та Найкращий Досвід	ДКП «Луцьктепло»	Перед експлуатацією та під час експлуатації.		
3.6	Виконання заходів пом'якшення наслідків, визначених в ESIA та ESMР (відповідний розділ експлуатаційного середовища поверхневих вод).	Мінімізація несприятливого впливу на водне середовище під час фази експлуатації.	Директива ЄС про ОВД; ESR3; та Найкращий Досвід	ДКП «Луцьктепло»	Перед експлуатацією та під час експлуатації.		
<i>Матеріали та Відходи</i>							
3.7	Виконання заходів із пом'якшення наслідків, передбачених у ESIA та ESMР, (відповідний розділ – матеріали та відходи, на етапах будівництва та експлуатації).	Мінімізація впливів шкідливих матеріалів та відходів під час будівництва/експлуатації. Сприяння поводженню з відходами відповідно до ієрархії відходів та принципу наблизженості розташування.	Директива ЄС про ОВД; ESR3; та Найкращий Досвід	Підрядник, використовуючи власні ресурси ДКП «Луцьктепло»	Перед будівництвом та будівництвом. Перед експлуатацією та під час експлуатації.	Реалізація заходів пом'якшення з плану CESMP. Реалізація заходів пом'якшення з плану OESMP.	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність / переваги)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
<i>Геологія та гідрогеологія</i>							
3.8	Запровадження заходів щодо пом'якшення наслідків визначених у ESIA та ESMP (відповідний розділ геології та гідрогеології фази будівництва та фази експлуатації).	Мінімізація несприятливого впливу на геологію та гідрогеологію на етапі будівництва та в процесі експлуатації.	Директива ЄС про ОВД; Директива ЄС про полігони; ESR3; та Найкращий досвід	Підрядник ДКП «Луцьктепло»	Перед будівництвом та будівництвом. Перед експлуатацією та експлуатація.	Реалізація заходів пом'якшення з плану CESMP. Реалізація заходів пом'якшення з плану OESMP. Підготовка та реалізація системи управління фільтратом. Виконання рекомендацій HRA. Огляд HRA для надання кількісної оцінки.	
3.9	Виконання рекомендованих заходів, викладених в оцінці гідрогеологічних ризиків (HRA).	Звести до мінімуму несприятливий вплив існуючого та запропонованого сміттезвалищ на гідрогеологію та гідравлічно пов'язані ресурси поверхневих вод, які нижче за градієнтом висоти.	Директива ЄС про полігони; Рамкова Директива ЄС про воду; Директива ЄС про ґрунтові води; ESR3; та Найкращий досвід	Група PIU та зовнішні консультанти (наприклад геологи та гідрогеологи, якщо потрібно).	Перед будівництвом.		
ESR4							
4.1	Охорона праці та техніка безпеки Розроблення комплексного плану охорони праці та техніки безпеки (OHS), що відповідає національному законодавству та вимогам ЄБРР ESR4 із запровадженням систем моніторингу та управління. Інтегрований документ повинен застосовуватися до всіх учасників будівництва та експлуатації Проекту.	Зведення аварій та нещасних випадків до мінімуму з одночасним забезпеченням безпеки працівників і захистом обладнання.	ЄБРР ESR4; та Національне законодавство з безпеки праці	Група PIU (відповідальна за розробку детального ESMP до початку будівництва; також відповідальна за розробку OESMP до початку експлуатації). Підрядник відповідальний за розробку CESMP (з відповідними планами до початку будівництва).	Будівництво та експлуатація	Комплексного плану охорони праці та техніки безпеки (OHS) розроблений та впроваджений. Щорічна звітність до ЄБРР за AESR про виконання плану OHS, включаючи показники, робочий час, випадки втраченого часу, великі аварії, загибелі (включаючи дії реагування на аварії) - включають дані підрядника окремо та комбіновано.	
4.2	Впровадження безпечних практик під час будівництва, викладених у CESMP, для мінімізації потенційних наслідків для місцевих громад та будівельників.	Зведення аварій та нещасних випадків до мінімуму на етапі будівництва.	ESR4	Підрядник.	Перед будівництвом та будівництвом.	Розробка та реалізація плану CESMP. Щорічне звітування до ЄБРР за AESR про виконання плану CESMP.	
4.3	Проведення підрядником належної та ретельної перевірки всього персоналу безпеки, з метою підтвердження наявності відповідних дозволів, досвіду та необхідного навчання. Орган управління проектом (PIU) здійснює аудит записів підрядника щодо проведених перевірок.	Запобігання конфлікту між співробітниками служби безпеки та місцевими громадами. Запобігання потенційним порушенням прав людини з боку співробітників служби безпеки.	ESR4; та Найкращий досвід	Підрядники реалізують, група PIU контролює записи.	Перед будівництвом.	Проводиться належна ретельна перевірка щодо всього нового персоналу та документів, які підлягають щомісячному аудиту PIU. Щорічне звітування ЄБРР в AESR про будь-які інциденти з участю співробітників служби безпеки.	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність /перевати)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
4.4	Розроблення плану підготовки та реагування на надзвичайні ситуації для кожного типу надзвичайної ситуації та потенційних аварій із залученням операторів, підрядників, субпідрядників, місцевих служб реагування та, за необхідності, контролюючих органів. План підлягає регулярному перегляду та оновленню щонайменше один раз на рік, а також після виникнення надзвичайних ситуацій чи аварій.	Керована підготовка до надзвичайних ситуацій та потенційних аварій.	Директива ЄС про ОВД; ESR3; ESR4; та Найкращий досвід	Група PIU та підрядник (у взаємодії з аварійними службами).	Перед будівництвом, будівництвом та експлуатація.	Впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, визначених у планах CESMP та OESMP. Розробка та реалізація плану з виникнення та реагування на надзвичайні ситуації.	
4.5	Незалежний огляд детальної розробки проекту для забезпечення відповідності стандартам ЄС та найкращим доступним технологіям.	Забезпечення безпеки працівників та місцевої громади.	Директива ЄС про ОВД; Директива ЄС про полігони; ESR3; ESR4; та Найкращий досвід	Група PIU.	Перегляд детального проектування перед будівництвом. Реалізація під час будівництва та експлуатації.	Незалежний перегляд детальної розробки проекту. Реалізація кращих технологій (BAT) з заходів пом'якшення впливів. Заходи пом'якшення BAT, які включаються до планів CESMP та OESMP.	
ESR5	Землевідведення, обмеження землекористування та вимушене переселення						
Не застосовується до цього Проекту.							
ESR6	Збереження біорізноманіття та стале управління живими природними ресурсами						
6.1	Зпровадження заходів пом'якшення наслідків, зазначених в ESIA та ESMR (відповідний розділ біорізноманіття на етапі будівництва та на етапі експлуатації).	Збереження та захист середовища існування, біорізноманіття та живих природних ресурсів під час фази будівництва та під час фази експлуатації.	Директива ЄС про ОВД; Директива ЄС про середовища існування; Директива ЄС про птахів; ESR6; та Найкращий досвід	Підрядник впроваджує, а PIU проводить екологічний нагляд. ДКП «Лущькелло»	Перед будівництвом та будівництвом. Протягом експлуатації	Впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, визначених у CESMP. Впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, визначених у OESMP.	
ESR7	Корінні народи						
Не застосовується до цього Проекту.							
ESR8	Культурна спадщина						
Культурне надбання та археологічні знахідки							
8.1	Здійснення заходів пом'якшення наслідків, визначених в ESIA та ESMR (розділи щодо культурної спадщини), включаючи розроблення процедур виявлення «випадкових знахідок», які будуть викладені в Плані управління культурною спадщиною (CHMP).	Мінімізація несприятливих наслідків для культурної спадщини.	Директива ЄС про ОВД; ESR8; та Найкращий досвід	Підрядник	Перед будівництвом та будівництвом.	Впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, визначених у CESMP.	
8.2	Встановлення процедури виявлення «випадкових знахідок» із обов'язковим інформуванням органів влади та інших відповідних установ про організацію розкопок і проведення повної археологічної оцінки виявлених об'єктів.	Збереження культурної спадщини. Запобіжні заходи на випадок виявлення ознак минулої діяльності під час земляних робіт.	ESR8; та Найкращий досвід	Підрядник	Перед будівництвом та будівництвом.	Розробка та реалізація процедур визначення випадкової знахідки. Повідомлення про будь-які археологічні знахідки.	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність /перевати)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
	Проведення інструктажів з працівниками залученими в будівництво Проекту, щоб гарантувати їхню уважність до будь-яких ознак археологічних знахідок чи минулої культурної спадщини при будівельних роботах.						
	<i>Ландшафт та візуальне сприйняття</i>						
8.3	Виконання заходів пом'якшення наслідків, визначених в ESIA та ESMR (відповідний розділ промислового ландшафту та візуальної якості сприйняття на етапі будівництва та на етапі експлуатації).	Мінімізація негативного впливу на ландшафт та візуальних ефектів на етапі будівництва.	Директива ЄС про ОВД; ESR8; та Найкращий досвід	Підрядник ДКП «Луцьктепло»	Перед будівництвом та будівництвом. Перед експлуатацією та експлуатація.	Впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, визначених у CESMP. Впровадження заходів щодо пом'якшення наслідків, визначених у OESMP.	
PR9	Фінансові посередники						
	Не застосовується до цього Проекту.						
PR10	Взаємодія із зацікавленими сторонами						
10.1	Розкриття документації, що включає ESIA, NTS та ESAP відповідно до вимог щодо проектів ЄБРР категорії А - NTS надає опис Проекту, опис процесу ESIA, стислий виклад екологічних та соціальних наслідків, заходів щодо пом'якшення та поліпшення, а також контактні дані для зв'язку із посланням на SEP / LRF.	Вимоги до показників ЄБРР.	ESR10	Група PIU з ключовою роллю для (CLO). Та зовнішні консультанти (якщо буде потреба).	120-денний період розкриття інформації.	Розкриття інформації про ESIA, NTS та ESAP у відкритому доступі.	
10.2	Запровадження механізму SEP та умов подання скарг для забезпечення безперервної та систематичної програми залучення зацікавлених сторін протягом всього проекту. Забезпечення ідентифікації та консультування вразливих людей протягом усього проекту. Документація всіх заходів зацікавлених сторін та реєстрація скарг для інформування щорічного звіту про моніторинг. У разі потреби SEP слід переглянути, оновлювати щорічно, або коли відбудуться зміни в Проекті. Механізм SEP та подання скарг буде оновлено, коли Проект розпочне функціонувати.	Поширення інформації та постійна взаємодія із зацікавленими сторонами.	ESR10	Група PIU (з ключовою роллю для CLO). ДКП «Луцьктепло», як тільки Проект запрацює	Перед будівництвом та будівництвом. Експлуатація	Реалізація плану SEP. Реалізація механізму подання скарг. Щорічний звіт до ЄБРР за AESR стосовно залучення зацікавлених сторін та скарг.	

№	Захід	Екологічні та соціальні ризики (відповідальність / переваги)	Вимоги (Законодавчі, ESR, Найкращий досвід)	Потреба в ресурсах, інвестиціях, відповідальність	Часові рамки	Цілі та критерії оцінки вдалої реалізації*	Стан/ Коментар
10.3	Призначення відповідального з питань зв'язку з громадськістю (CLO) з відповідними навичками та досвідом для ефективного управління впровадженням плану SEP.	Регулярні зв'язки з місцевими громадами та органами влади, аналіз взаємодії та оновлення інформації та практичні рекомендації.	ESR1; ESR10	Група PIU.	Будівництво та експлуатація.	Призначення відповідального за CLO.	
10.4	Консультації з усіма власниками земельних ділянок та користувачами щодо придбання земельних ділянок відповідно до LRF та подальшого плану LRP.	Знижений ризик, пов'язаний із придбанням землі.	ESR1; ESR5; ESR10	Група PIU (з ключовою роллю для CLO).	Перед будівництвом, будівництвом та в процесі експлуатації.	Регулярні консультації відповідно до LRF та наступних LRP. Щорічна звітність до ЄБРР про AESR стосовно LRF подальших процесів виконання LRP.	

*Примітка: Усі документи, на які посилається ESAP, повинні бути надіслані до ЄБРР з метою інформування Банку (після розробки та оновлень).